

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 57

София, петък, 18 март

1932 г.

59. заседание

Четвъртък, 17 март 1932 г.

(Открито отъ подпредседателя Н. Захариев въ 16 ч. 55 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	121В	4) Чолакова Харитина Т., отъ гр. София. (Прието)	1222
Предложения:		5) Коева Ана К., отъ гр. София. (Прието)	1222
1) за отпускане месечно пособие на нѣкои руски ветерани, взели участие въ освободителната война 1877/1878 г., и вдовици на такива, живущи въ България. (Съобщение)	1214	6) Бабякъ с., Разложка околия, отъ училищното настоятелство. (Прието)	1222
2) за одобрение III-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 февруарий 1932 г., протоколъ № 18. (Приемане)	1215	7) Алексиевъ Петъръ и Стояновъ Алексо, отъ гр. Радомиръ. (Оттеглено, за да се изпрати за мнение въ Министерството на финанситѣ)	1223
Законопроекти:		8) Кенанова Елена Димитрова, отъ гр. Русе (Прието)	1223
1) за допълнение чл. 39 отъ закона за пѣтищата. (Трето четене)	1214	9) Константинова Катина, отъ с. Долна-бана, Ихтиманско. (Прието)	1223
2) за разрешаване на Бургазката градска община да сключи заемъ. (Трето четене)	1214	10) Пачевъ Панайотъ Н., отъ гр. Ямболъ. (Прието)	1223
3) за освобождаване отъ отговорност и за окончателно отчитане бившитѣ касиери на Ботровското училищно настоятелство, Бѣленска околия, и пр. (Трето четене)	1215	11) Ошанова Мария Д., отъ гр. Тръвна. (Заявлението се връща въ прошетарната комисия, която да събере и проучи всички прошения за надвзети пенсии)	1223
4) за изменение и допълнение закона за селскостопанско настаняване на бѣжанцитѣ съ срѣдствата отъ заема и пр. (Второ четене)	1215	12) Николовъ Вълко, отъ с. Аптолкъой, Карнобатска околия. (Неприето)	1224
5) за прибавяне нова алинея къмъ чл. 321 отъ закона за народното просвѣщение. (Първо четене)	1221	13) Кировъ Трайко Т., отъ гр. София. (Прието)	1224
6) за пенситѣ за изслужено време. (Съобщение)	1227	14) Узуновъ Георги К., Цоневъ Митю и др., отъ с. Батинъ, Бѣленска околия. (Оттеглено)	1224
Случка. Изключване народнитѣ представители Христо Трайковъ и Стаматъ Ивановъ по за три дни за постоянни прекъсвания	1218	15) Киречаровъ Ставри Ивановъ, отъ гара Драгоманъ. (Заявлението се връща наново въ комисията по липса на данни)	1225
Прошения отъ:		16) Милковъ Петъръ Ивановъ, отъ гр. Сливенъ. (Прието)	1225
1) Бодрово с., Борисовградско, отъ жителитѣ. (Заявлението се връща въ прошетарната комисия за ново проучване)	1221	17) Малевъ Крумъ К., отъ гр. София. (Оттеглено)	1226
2) Алексовъ Серафимъ и Ваклиновъ Боне, отъ гр. Радомиръ. (Прието)	1222	18) Георгиева Яна Анастасова, отъ с. Сремъ, Елховска околия. (Прието)	1226
3) Станковъ Маню Колевъ и др., отъ с. Кирилово, Свиленградска околия. (Прието)	1222	19) Ивановъ Александъръ, отъ гр. Орхание. (Прието)	1226
		20) Куртевъ Димитъръ, отъ с. Трапоклово, Сливенска околия. (Оттеглено, за да се иска мнението на Министерството на финанситѣ)	1226
		21) Лопатаревъ Костадинъ Ангеловъ, отъ с. Лилково, Пловдивска околия. (Прието)	1226
		22) Йордановъ Михаилъ, отъ гр. Орѣхово. (Прието)	1227
		Дневенъ редъ за следващото заседание	1227

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Откривамъ заседанието. Присѣтствуватъ нужното число народни представители. Заседанието е законно.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Ачковъ Димитъръ, Бойчиновъ Михаилъ, Бошнаковъ Тодоръ, Василевъ Григоръ, Георгиевъ Трифонъ, Дековъ Петко, Димитровъ Василь, Дочевъ Момчо, Ецовъ Борисъ, Игнатовъ Тодоръ, Коевски Василь, Косачевъ Йорданъ, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Лоловъ Господинъ, Лоловъ Сава, Маргуловъ Алекси, Митовъ Генко, Мом-

чиловъ Стоянъ, Нейчевъ Адамъ, Неновъ Атанасъ, Орозовъ Александъръ, х. Петковъ х. Георги, Петковъ Петко, Петковъ Стефанъ, Пиронковъ Александъръ, Родевъ Христо, Свиначевъ Добри, Славовъ Кирилъ, Статевъ Христо, Таслаковъ Цвѣтко, Томчевъ Ангелъ, Юртовъ Георги и Якимовъ Тодоръ)

Съобщавамъ на Събранието, че бюрото е разрешило отпускъ на следнитѣ народни представители:
На г. Георги Маринчевъ — 2 дена;
На г. Господинъ Лоловъ — 4 дни;

На г. Борисъ Ецовъ — 2 дена;
 На г. Антонъ Кантарджиевъ — 2 дена;
 На г. Ангелъ Томчевъ — 1 день;
 На г. Никола Гавриловъ — 2 дена;
 На г. Кирилъ Славовъ — 2 дена;
 На г. Василь Бъчваровъ — 1 день;
 На г. Антонъ Пентиевъ — 1 день;
 На г. Никола Стамболиевъ — 1 день;
 На г. Георги Юртовъ — 4 дни;
 На г. Едрю Шидерски — 2 дена;
 На г. Стефанъ Петковъ — 2 дена;
 На г. Стоянъ Момчиловъ — 5 дни и
 На г. д-ръ Ангелъ Сарафовъ — 1 день.

Народният представител Петко Декозъ, който се е ползвалъ вече съ 26 дни отпускъ, моли да му се разреши още 4 дни отпускъ, по домашни причини.

Който г. г. народни представители сж съгласни да се разреши на народния представител Петко Дековъ 4 дни отпускъ, по домашни причини, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавамъ на Събранието, че е постъпило отъ Министерството на финансите — Дирекция на държавните и на гарантираните отъ държавата дългове — предложение за отпускане месечно пособие на нѣкои руски ветерани, взели участие въ освободителната война 1877/78 г., вдовици на такива, живущи въ България. (Вж. прил. Т. I, № 43)

Това предложение ще бѣде раздадено на г. г. народните представители и поставено на дневенъ редъ.

П. Георгиевъ (д. сг): Г. председателю! Миналия месецъ отправихъ едно питане до г. министра на вътрешните работи по убийството на окръжния съветникъ Михаилъ Лаковъ. Минава вече месецъ и на моето питане не се отговаря.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. министърътъ на вътрешните работи сега го нѣма; ще Ви отговори.

П. Георгиевъ (д. сг): Азъ моля да му се напомни, да му се съобщи за това.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Бюрото е изпълнило своя дългъ; то е препратило питането Ви на г. министра, но сега г. министърътъ го нѣма тукъ.

П. Георгиевъ (д. сг): Моля да му се напомни, да се предупреди, за да отговори.

С. Димитровъ (раб): Г. председателю! И вчера, и оня денъ ние сме отправили питання въ връзка съ арестуването на майката на Никола Кофарджиевъ. Също и ние искаме г. министърътъ да отговори на това наше питане.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Ще ви отговори. Пристъпваме къмъ разглеждането на първа точка отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за допълнение чл. 39 отъ закона за пжтищата.

Моля г. докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ И. Велчевъ (з): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ прибавките, приети на второ четене)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Постъпили сж предложения отъ народния представител г. Еню Поповъ и отъ народния представител г. Анастасъ Циганчевъ.

Предложението на г. Еню Поповъ, подписано отъ нужното число народни представители, е за прибавяне на нова алинея къмъ законопроекта за измѣнение чл. 39 отъ закона за пжтищата въ следния смисълъ: (Чете)

„Неотрабoтената пжтна тегоба се отработва отъ тегобаря по съответната категория, въ която е вписанъ по obligателния списъкъ за годината, презъ която ще отработва закъснѣлата пжтна тегоба“.

Предложението на г. Анастасъ Циганчевъ е въ смисълъ, последното изречение да се измѣни така: „Крайно бедниятъ и крайно бедните наследници на починали, неотбили пжтната си тегоба, се освобождаватъ отъ нея“.

А. Циганчевъ (з): Азъ моля г. министра да приеме туй предложение.

Министъръ Г. Йордановъ: Съгласенъ съмъ съ дветѣ предложения.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. министърътъ на благоустройството е съгласенъ съ дветѣ предложения. Ще гласуваме предложението на г. Еню Поповъ.

Д. Долбински (з): Г. председателю! Искамъ думата.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Имате думата.

Д. Долбински (з): Г. г. народни представители! Така, както се прави предложението на г. Циганчевъ, щото наследниците на починали тегобари да се освобождаватъ отъ отработването на неотрабoтената тегоба на починалия, не може да се приеме. Въ чл. 109 отъ закона за пжтищата изрично е казано, че наследниците на починалите тегобари не се задължаватъ да плащатъ тѣхната пжтна тегоба.

А. Циганчевъ (з): Да я отработватъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Много ясно е. Пжтната тегоба е единъ личенъ данѣкъ; никакво наследство по нея не може да има. Наследниците не подлежатъ на такъвъ данѣкъ.

Д. Долбински (з): Наследниците, по закона, не могатъ да плащатъ. Въ законопроекта сж поставени постановления, които сж съвсемъ излишни, и мене ми се струва, че съ това ние само обременяваме законопроекта. Чл. 109 отъ закона за пжтищата е много ясенъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: То е за минало време.

Д. Долбински (з): Да, то е за минало време, но чл. 109 отъ закона за пжтищата казва: (Чете) „Не се иска отъ наследниците личната тегоба, дължима отъ наследодателя“. Значи, ясно е.

А. Циганчевъ (з): Тогава, отъ моето предложение да се заличатъ думите „крайно бедните наследници“ и да остане само „крайно бедните и наследниците на починали“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Петъръ Попивановъ.

П. Попивановъ (з): Ако тая лична пжтна тегоба е била превърната въ паръ, когато е билъ живъ тегобарътъ, следъ смъртта му бирникътъ ще я събира отъ наследниците му, защото отбигането на тая тегоба не се иска, когато тегобарътъ е вече мъртавъ, а се е искало тогава, когато той е билъ живъ.

А. Циганчевъ (з): Тия 841 милиона лева сж именно отъ такава тегоба и затова има смисълъ да се гласува това предложение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Ще гласуваме.

Който г. г. народни представители сж съгласни съ предложението на народния представител г. Еню Поповъ, както го прочетохъ, съ което г. министърътъ на благоустройството е съгласенъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Който г. г. народни представители сж съгласни съ предложението на г. Анастасъ Циганчевъ, съ което г. министърътъ на благоустройството е съгласенъ, безъ оттеглението отъ г. Циганчевъ думи, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Който г. г. народни представители приематъ на трето четене законопроекта за допълнение чл. 39 отъ закона за пжтищата, заедно съ приетото предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 26)

Пристъпваме къмъ разглеждане на точка втора отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за разрешаване на Бургазката градска община да сключи заемъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Който приематъ на трето четене законопроекта за разрешаване на Бургазката градска община да сключи заемъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 27)

Пристъпваме към разглеждането на точка трета от дневния ред — **трето четене законопроекта за освобождаване от отговорност и за окончателно отчитане бившите касиери на Ботровското училищно настоятелство, Българска околия, и пр.**

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Тотевъ (д): (Прочита законопроекта изцяло, безъ измѣнение)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ на трето четене законопроекта за освобождаване от отговорност и за окончателно отчитане бившите касиери на Ботровското училищно настоятелство, Българска околия, Русенски окръгъ: Димо Николовъ и Велико Пашанковъ, отъ с. Ботровъ, същата околия, по отчета на училищното настоятелство за 1928/1929 фин. година, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 28)

Пристъпваме към разглеждането на точка четвърта от дневния ред — **второ четене законопроекта за закрила на земеделска стопанинъ.**

Комисията не е отпечатаала още доклада си и затова не може да разгледа тази точка от дневния ред въ днешното заседание.

Пристъпваме към разглеждането на точка пета от дневния ред — **одобрение предложението за одобрение III-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 февруарий 1932 г., протоколъ № 18.**

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь Д. Тотевъ (д): (Прочита предложението изцяло, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 42)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които одобряватъ предложението за одобрение третото постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 февруарий 1932 г., протоколъ № 18, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 29)

Пристъпваме към разглеждането на точка шеста от дневния ред — **второ четене законопроекта за измѣнение и допълнение закона за селско-стопанско настаняване на бѣжанцитъ чрезъ срѣдствата на заема, отпущнатъ съ съгласието на Обществото на народитъ.**

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за измѣнение и допълнение закона за селско-стопанско настаняване на бѣжанцитъ чрезъ срѣдствата на заема, отпущнатъ съ съгласието на Обществото на народитъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): (Чете)

„§ 1. Къмъ чл. 30 се прибавя следната

Забележка. Бѣжанцитъ се освобождаватъ отъ плащане каквато и да е частъ отъ общитъ разходи отъ заема по настаняването имъ.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ § 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): (Чете)

„§ 2. Къмъ чл. 49 се прибавя следниятъ новъ текстъ:

Г. Изплащане сумитъ за водоснабдяването на бѣжанскитъ селища ще става отъ общинитъ, въ които сѣ настанени бѣжанскитъ семейства, както следва:

а) общини, които сѣ поели ангажментъ предъ Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ да подпишатъ договоръ за заемъ за водоснабдяване, гарантиратъ заема и плащането на погашенията съ своитъ приходи. Ежегодно въ продължение на 20 години тѣ ще предвиждатъ въ бюджетитъ си на приходъ суми, съ които ще плащатъ редовно отъ 1 януарий 1933 г. на Българската земеделска

банка задълженията си за водоснабдяването. Условието за плащането ще бѣдатъ подробно установени отъ Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ въ специаленъ договоръ. Заемитъ ще носятъ 8½% годишна лихва, която почва да тече отъ деня на последната отпущната отъ Главната дирекция сума за водоснабдяване;

б) общини, които не сѣ поели ангажментъ за заемъ, сѣщо ще подпишатъ договоръ, въ който Главната дирекция ще опредѣли размѣра на задълженията на тия общини съ огледъ на изразходванитъ суми за водоснабдяването и числото на настаненитъ бѣжански семейства, като се смѣта на всѣко семейство максимумъ до 3.000 л. Ако въ действителностъ дирекцията е изразходвала повече суми за водоснабдяване, разликата въ повече ще остане въ тежестъ на общитъ разходи по бѣжанския заемъ. Тия общини ще гарантиратъ плащането на погашенията съ доходи отъ такситъ за водоползуване, каквито ще събиратъ отъ всички лица, учреждения и заведения, които се ползуватъ отъ водата, и ще ги внасятъ въ Българската земеделска банка. Размѣрътъ на такситъ ще се опредѣли отъ общинитъ и ще се одобрява отъ Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ, а следъ нейното закриване — отъ Дирекцията на държавнитъ дългове. Задълженията на общинитъ ще носятъ 8½% годишна лихва, а погашенията ще траятъ 20 години. Лихвата и погашението започватъ отъ 1 януарий 1933 г.

Всички общини, въ които сѣ правени водоснабдявания отъ сѣрствата на заема, сѣ длъжни да пазятъ и поддържатъ строежитъ на тия водоснабдявания въ добро и хигиенично състояние.

Забележка I. Предаденитъ на Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ емигрантски и безстопански сгради и дворни мѣста за настаняване въ тѣхъ бѣжанци се оценяватъ отъ комисия, назначена отъ Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ. Оплаквания противъ оценкитъ отъ комисията се разглеждатъ и разрешаватъ окончателно отъ Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ. До изплащане сградитъ и дворнитъ мѣста въ срокъ 20 години бѣжанцитъ ще плащатъ лихва 8½% върху стойността имъ, като сумитъ се внасятъ на приходъ въ държавното съкровище.

Забележка II. Събранитъ суми отъ бѣжанцитъ срещу стойността на дворнитъ мѣста се внасятъ така: на дворнитъ мѣста, отчуждени като частна собственост по чл. чл. 3 и 65 отъ настоящия законъ, се внасятъ въ държавното съкровище, а на тия съ произходъ отъ общински мери или отъ празни общински мѣста — въ съответнитъ общини.

Комисията прибави къмъ този параграфъ забележка II, както ви я прочетохъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойко Илиевъ.

С. Илиевъ (д. ср): Г. г. народни представители! Азъ правя предложение, къмъ чл. 49 да се добави забележка III съ следното съдържание: (Чете) „Дворнитъ мѣста, дадени на бѣжанци по закона за селска бѣжанцитъ и обезпечение поминъка имъ отъ 1920 г., се уреждатъ по наредбитъ на тоя законъ, независимо дали бѣжанцитъ сѣ обсеغنати или не отъ настоящия законъ.“

Г. г. народни представители! Тая забележка е нужна, за да може наистина да се обхване цялата фактическа материя, съ която настоящиятъ законопроектъ цели да се ликвидира. Пропущнато е, обаче, едно положение: че имаме законъ отъ 1920 г., споредъ който сѣ раздадени почти всичкитъ дворни мѣста на бѣжанцитъ, които отъ 1920 г. сѣ строили върху тѣхъ къщи съ свои срѣдства или съ заеми, сключени по специалния законъ, които се отпущаха отъ Земеделската банка подъ гаранция на държавата. Тѣзи дворни мѣста, по реда на този законъ, сѣ оценени съ протоколи, влѣзли въ законна сила. Мнозина отъ тѣхъ сѣ ги изплатили и сѣ снабдени съ нотариални актове. Други пъкъ, съгласно закона, 5 години следъ даването на дворнитъ мѣста почватъ да плащатъ вноснитъ си и следъ като изплатятъ напълно стойността на даденитъ имъ дворни мѣста, се снабдяватъ съ нотариални актове. Това е положението по стария законъ, който не е отмененъ, а действува паралелно съ новия законъ, който е създаденъ отъ 1926 г.

Създаде се едно недоумение въ органитъ, които прилагатъ тѣзи два закона. Въ Свиленградъ, напр., азъ знамъ много бѣжанци, които презъ 1927, 1928 и 1929 години, когато имаха срѣдства и можеха да платятъ дворнитъ си мѣста по ценитъ, които бѣха опредѣлени, не можаха да внесатъ сумитъ и дворнитъ мѣста останаха неплатени, а

*) За текста на законопроекта, принетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 25.

на други мѣста хората сѣ изплатили напълно дворнитѣ си мѣста и сѣ получили нотариални актове. Неизплатенето на дворнитѣ мѣста се дължи на туй, че бѣжанцитѣ, като се явяваха предъ финансовото управление и искаха да внесат сумитѣ, последното имъ казваше: „Не можемъ да приемемъ тѣзи суми, защото не знаемъ къмъ какъвъ параграфъ отъ бюджета ще ги минемъ. Въ бюджета нѣма предвидени такива параграфи“. Водиха се дълги преписки съ Министерството на земледѣлието и този въпросъ не можа да се уясни. Той се уясни напоследѣтъ, обаче срдствата на бѣжанцитѣ се изчерпаха. Въ ония моменти тѣ бѣха готови да платятъ, но поради това двойко третиране на бѣжанцитѣ по единия и по другия законъ, тѣзи суми не можаха да се внесатъ.

Г. г. народни представители! Този законъ, който се създаде презъ 1926 г., отдѣля голѣмата частъ отъ бѣжанцитѣ като селски стопани, като земледѣлци и ги поставя въ една рубрика. Остава една частъ отъ бѣжанцитѣ, градскитѣ бѣжанци, които останаха подъ действието на стария законъ, който сѣщо така е въ сила. По този начинъ се явява едно двойко третиране на бѣжанцитѣ и вследствие на това се пропуснаха много удобни моменти, за да се прибере стойността на дворнитѣ мѣста, за да може и бѣжанцитѣ да се снабдятъ съ нотариални актове за даденитѣ имъ имоти.

Затова, за да може да се ликвидира това разногласие, азъ правя предложение да се предвиди въ забележка III, че всичкитѣ дворни мѣста, които сѣ раздадени на бѣжанцитѣ при действието на стария законъ отъ 1920 г., независимо отъ това дали бѣжанцитѣ впоследствие ще подпадатъ подъ новия законъ или ще останатъ подъ действието на стария законъ, понеже оценкитѣ сѣ извършени и утвърдени, да бѣдатъ ликвидирани по реда, установенъ въ стария законъ. Азъ моля г. министра да се съгласи съ това мое предложение, за да може да се дойде до една ликвидностъ, до едно окончателно установяване на начина, по който трѣбва да се третира тѣзи дв.рни мѣста.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Презъ 1923 г., както знаете, се раздадоха дворни мѣста на бѣжанцитѣ — които въ нашата околия сѣ изплатени — а впоследствие презъ 1927 г. бѣха отнети тия дворни мѣста. Паритѣ на тия стопани-бѣжанци, които заплатиха дворнитѣ си мѣста, не сѣ върнати, а сѣ имъ задържали, както ми обясниха, за нѣкакви наеми — дето сѣ задържали и използвали тия мѣста. Тия бѣжанци искатъ да имъ се върнатъ сумитѣ, които сѣ внесли за тия дворни мѣста, защото понастоящемъ тѣ не притежаватъ такива.

Азъ правя предложение къмъ чл. 49 да се прибави единъ текстъ за връщане паритѣ на ония бѣжанци, които сѣ заплатили навремето своитѣ дворни мѣста, а впоследствие сѣ били лишени отъ тѣхъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Тукъ се предвижда оценка на дворнитѣ мѣста и срокъ, въ който трѣбва да бѣде изплатена сумата. Въ съответния чл. 49 отъ закона не е билъ опредѣленъ срокътъ, въ който всѣки бѣжанецъ трѣбва да изплати стойността на даденото му дворно мѣсто. Това именно се засѣга въ тоя текстъ: дава се срокъ отъ 20 години за изплащане стойността на дворнитѣ мѣста по оценката, която комиситѣ ще опредѣлятъ.

Тѣзи въпроси, които се повдигатъ отъ господата, сѣ свършено чужди на разпорежданията въ тоя членъ. По тоя законопроектъ, въ който въпроситѣ сѣ тѣй технически разграничени, не могатъ да се повдигатъ сега въпроси, за които нито дума не е било поменато нито при дебатирането му на първо четене, нито въ комисията.

С. Илиевъ (д. сг): Комисията не е била свиквана.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Тая сутринъ комисията по Министерството на външнитѣ работи разгледа тоя законопроектъ.

С. Илиевъ (д. сг): Не е била свиквана комисията по този законопроектъ.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Азъ ви казвамъ, че тази сутринъ въ комисията заседавахме и разгледахме законопроекта членъ по членъ, като на второ четене.

Ето защо азъ Ви моля, г. Стойко Илиевъ, да ми дадете възможностъ да се справя по предложението, което правите, съ г. директора на Дирекцията на бѣжанцитѣ. Следователно, ще Ви моля на трето четене да направите своето предложение. Азъ ще взема предъ видъ Вашата бележка, ще направя справка съ г. директора, за да мога да знамъ какво искате да се разпорежи и може ли да се приеме това, което предлагате или не. Така само може да се процедира. А сега ще моля да се гласува членътъ тѣй, както е.

Сѣщото ще кажа и по отношение забележката на г. Аврамъ Аврамовъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Неговата забележка е малко по-друга. Той казва, че се задържатъ сумитѣ за наеми на дворнитѣ мѣста.

А. Аврамовъ (з): Дворнитѣ мѣста, г. министре, сѣ изплатени отъ бѣжанцитѣ въ 1923 г., а въ 1927 г. имъ сѣ били отнети, обаче сумитѣ не имъ сѣ били върнати — задържани сѣ за наемъ.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Г. Аврамовъ! Въ сѣщностъ този въпросъ Вие сега за пръвъ пътъ го поставяте. Вие ще дойдете при мене, ще повикате г. директора, и, ако може да стане поправката, ще я направимъ. Сега, обаче, азъ съмъ изненаданъ отъ Вашето предложение и не мога да кажа нищо, защото не зная какви сѣ разпорежданията на закона отъ 1923 г.

А. Аврамовъ (з): Доволенъ съмъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. министре! Наистина има такива случаи.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Добре, ще ги изучимъ. Ще моля тѣзи предложения да ми се дадатъ, за да видимъ какво може да се направи.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Андрей Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ мисля, че грѣшката въ туй отношение се дължи на това, дето тоя законопроектъ се разглежда отъ комисията по Министерството на външнитѣ работи. Този законопроектъ не трѣбва да се разглежда отъ комисията по Министерството на външнитѣ работи. Той е законъ по Министерския съветъ и г. министър-председателъ следи за изпълнението на този законъ. Недоразумението идва отъ тамъ, че като първиятъ законъ за бѣжанцитѣ е по Министерството на външнитѣ работи, хората сѣ смѣтали, че тоя пѣкъ законъ е по Министерството на външнитѣ работи, а въ сѣщностъ тоя законъ е законъ на Министерския съветъ, значи на министър-председателя. Тѣй трѣбва да се разбира това, и въ такъвъ случай ще се оправи недоразумението, разбира се, при добрата воля на г. министра-председателя, преди третото четене да изслуша господата. И надѣвамъ се, че въпросътъ тогава ще се уреди.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има предложение отъ народния представителъ г. Стойко Илиевъ...

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Свърши се. Той го оттегля.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Значи, направенитѣ предложения се оттеглятъ.

Ще гласуваме § 2 тѣй, както се докладва.

Кои сѣ съгласни да се приеме § 2 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): (Чете)

„§ 3. Чл. 50 се измѣня така:

Щомъ бѣжанцитѣ получатъ правото на собственостъ върху земитѣ и дворнитѣ мѣста, които имъ сѣ дадени, ще се задължатъ чрезъ договоръ да възвърнатъ на държавата стойността имъ, опредѣлена съгласно чл. 49 отъ настоящия законъ. Правата на държавата ще бѣдатъ гарантирани чрезъ ипотека върху тѣхъ.

Погашението е равномерно въ срокъ отъ 20 години. Бѣжанцитѣ, които, срещу оставенитѣ въ Гърция тѣхни имоти, получаватъ облигации отъ българската държава, сѣ дължни да заплатятъ съ тия облигации стойността на заемитѣ, които получаватъ отъ българската държава.

Тия облигации ще бѣдатъ приемани отъ българската държава по тѣхната номинална цена.

Българците от Източна Тракия и Мала-Азия изплащат 50% от стойността на земята и дворните мѣста, които получават по настоящия законъ“.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата на-родниятъ представителъ г. Христо Трайковъ.

Х. Трайковъ (раб): Г. г. народни представители! На васъ е известно, че въ България има повече отъ 600—700-хилядна емиграция. Тази емиграция не по нейна вина е дошла въ България да прави калабалѣкъ на българскитѣ безработни работници и селяни и по такъвъ начинъ да влошава и безъ това влошеното имъ положение. Тя е дошла благодарение на това, че българското правителство, както и останалитѣ правителства на балканскитѣ държави сѣ водили и продължаватъ да водятъ една империалистическа политика, . . .

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Тия клишета откъде ги взехте? Всѣки день едно и сѣщо!

Х. Трайковъ (раб): . . . съ която иматъ за целъ да завладѣятъ Македония по възможностъ изцѣло. Кѣмъ това се стреми която и да било отъ балканскитѣ държави.

Знае се, че следъ общоевропейската война Македония биде раздѣлена на три и, за да може да се санкционира това раздѣление единъ пътъ завинаги, се прибѣгна до така наречената конвенция Молловъ—Кафандарисъ, а по-късно се отпустила и заемъ отъ Обществото на народитѣ, което санкционира тази подѣлба на Македония, ужъ да подпомогне бѣжанцитѣ, изпаднали въ една нечувана мизерия тукъ въ България.

Знае се какъ се настаниха бѣжанцитѣ. Само този, който не е ходилъ на мѣстото, кѣдето сѣ настанени бѣжанцитѣ, не знае какъ сѣ настанени тѣ и при какви оценки имъ сѣ дадени дворни мѣста, къщи, земи и пр. Ако отидете въ Кавакли, тамъ, кѣдето сега бѣжанецътъ не може да си купи даже и хлѣбъ, ще констатируете, че къщи, въ които човѣкъ не може да се изправи правъ, сѣ оценени за 35 хиляди лева, и хората не само се чудятъ отъ кѣде ще взематъ тия пари, за да се издѣлжатъ къмъ държавата, но казватъ, че нѣматъ пари даже да си купятъ и хлѣбъ. Това положение важи и за останалитѣ бѣжанци, които сѣ населени по останалитѣ краища на България.

Не по-малко е лошо положението и на бѣжанцитѣ въ Петричкия окръгъ. Постоянно се пише въ българската преса, че народътъ тамъ, поради незакупуването на неговитѣ тютюни отъ една-две години насамъ, е изпадналъ въ буквална мизерия, въ букваленъ гладъ, и даже нѣкои вестници потвърдиха, че макаръ и да се предлага тамъ жито по единъ левъ килограмътъ, това население не може да го купи и на тази цена, защото нѣма срѣдства, а и кредитъ не може да получи. За цѣлото това положение, за цѣлата тази нѣмотия на бѣжанеца не е виновенъ никой другъ, освенъ българскитѣ правителства, които още навремето така флагрантно се намѣсиха въ вътрешнитѣ борби на македонското освободително движение и съ това не само корумпираха македонскитѣ честни ратници въ освободителното движение на Македония. . .

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Моля, говорете по законопроекта.

Х. Трайковъ (раб): Да, по него говоря. Защото, за да се дойде до този законопроектъ, трѣбваше да имаме емиграция въ България, а за да имаме емиграция въ България, трѣбваше да се водятъ войни за завладяване на Македония.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): Трѣбваше Абдулъ Хамидъ да си даде царството, трѣбваше да падне България и пр.!

Х. Трайковъ (раб): Та, казвамъ, благодарение на тази политика, водена отъ българскитѣ правителства, Македония стигна до това положение, да бѣде раздѣлена на три части и македонецътъ да умира отъ гладъ и въ третѣ тия части, паднали подъ робството на три държави.

За да се облекчи що-годе положението на бѣжанцитѣ, азъ предлагамъ § 3, съ който се измѣня чл. 50 отъ закона, да добие следната редакция: (Чете) „Бѣжанцитѣ, получили отъ държавата дворни мѣста, къщи за живѣне, земи, инвентаръ и добитѣкъ, имачи годишенъ доходъ бруто до 50.000 л., се освобождаватъ отъ дълговетѣ, добити отъ оземляването“.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Предварително знаехъ, че такава предложение ще направите.

Х. Трайковъ (раб): . . . „Тѣ се ползуватъ, обаче, съ всички права на собственостъ върху даденитѣ имъ отъ държавата земи, дворни мѣста и пр.“.

И. Василевъ (д): Въ Сибиръ има много земя, безъ пари я даватъ.

Х. Трайковъ (раб): Тамъ вие ще се настаните.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Има думата на-родниятъ представителъ г. Стойко Илиевъ.

С. Илиевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ ще моля Народното събрание да приеме едно допълнение на този параграфъ. Въ алинея трета на § 3 се казва: (Чете) „Бѣжанцитѣ, които, срещу оставенитѣ въ Гърция тѣхни имоти, получаватъ облигации отъ българската държава, сѣ длѣжни да заплатятъ съ тия облигации стойността на земята, които получаватъ отъ българската държава“. Азъ смѣтамъ, че е въ интересъ и на държавата, и на бѣжанци, щото въ тази алинея, следъ думата „земята“, да се вмѣкнатъ думитѣ „и дворнитѣ мѣста“.

Раздадени сѣ на бѣжанцитѣ облигации по за 45.000 л. на всѣки единъ. Но на бѣжанцитѣ сѣ дадени не само полски имоти, за които тѣ сѣ задѣлжени въ Дирекцията на държавнитѣ дългове, но и дворни мѣста. Дворнитѣ мѣста, обаче, не сѣ включени въ закона, тъй като въ протокола на Обществото на народитѣ се предвижда само полскитѣ имоти, които се даватъ на бѣжанцитѣ, да влѣзатъ въ онзи общъ фондъ, който се дава на дирекцията, за да се настанятъ и оземлятъ съ него бѣжанцитѣ. Тѣ, обаче, сѣ получили, както казахъ преди малко, по стария законъ, а въ последствие и по новия законъ, освенъ полски имоти, още и дворни мѣста, които не сѣ включени въ закона, не се включватъ и тукъ, въ законопроекта. И сега ще видите много бѣжанци да отиватъ въ дирекцията да търсятъ остатѣка отъ облигациитѣ, който следва да имъ се върне, вследствие разликата между оценката, стойността на продаденитѣ имоти и задѣлжанитѣ суми. А би било отъ полза за държавата, съ тия облигации да се изплатятъ и дворнитѣ мѣста на бѣжанцитѣ.

Ако ние предвиждаме въ 20-годишенъ срокъ бѣжанцитѣ да изплатятъ своитѣ земи, презъ сѣщото време държавата е задѣлжена да плаща по 6% лихва на тѣзи, които носятъ облигациитѣ. Държавата сигурно ще плаща тѣзи 6% лихви, а дали тя ще прибере отъ бѣжанцитѣ, следъ като имъ върне облигациитѣ, и 20% отъ цѣлата сума, дали ще прибере дори само лихвитѣ, които е платила, е единъ голѣмъ въпросъ. Затова азъ смѣтамъ, че е справедливо въ алинея трета на чл. 50 отъ настоящия законопроектъ, наложенъ поради промѣненото положение, да се предвиди не само полскитѣ имоти, но и дворнитѣ мѣста да бѣждатъ изплатени отъ сумитѣ, които сѣ депозирани въ Дирекцията на държавнитѣ дългове.

Но азъ искамъ да направя предложение и за едно допълнение къмъ последната алинея на този членъ, който гласи: (Чете) „Бѣжанцитѣ отъ Източна Тракия и Мала-Азия изплащатъ 50% отъ стойността на земята и дворнитѣ мѣста, които получаватъ по настоящия законъ“. По тази алинея, както и по закона за селско-стопанско настаняване на бѣжанцитѣ, тия бѣжанци, на които сѣ дадени само дворни мѣста, се изключватъ. И не само това, но изключени сѣ всички ония бѣжанци, които не подпадатъ подъ закона за селско-стопанско настаняване на бѣжанцитѣ. Азъ смѣтамъ, че е крайно несправедливо да се изключватъ тѣзи бѣжанци отъ Източна Тракия, които не сѣ оземлени съ полски имоти, а сѣ оземлени само съ дворни мѣста, когато тѣ сѣ оставили повече имоти, отколкото другитѣ, когато на тия бѣжанци, по конвенцията между България и Турция за ликвидирание имотитѣ на тракийци, не се дава привилегията, която се дава на другитѣ бѣжанци. Азъ смѣтамъ, че не бива да се прави тази разлика. Смѣтамъ, обаче, че това е едно случайно опущение, което Народното събрание нѣма да допусне да се узакони. И не само това, г. г. народни представители, вие виждате, че се позволява на бѣжанцитѣ, които сѣ ликвидирали своитѣ имоти съ облигации, да изплатятъ имотитѣ, които сѣ имъ дадени отъ държавата съ облигации, а на тѣзи бѣжанци, които сѣ отъ другитѣ покрайнини, отъ Източна Тракия, отъ Западна Тракия, или отъ Македония, но не сѣ ликвидирали съ имотитѣ си, затова, че не сѣ дали декларация или сѣ пропустили срока — знаете, че има повече отъ 6 хиляди декларации, по които не сѣ ликвидирани имотитѣ — на тия бѣжанци, които не сѣ могли да получатъ равностойността на своитѣ имоти, които сѣ останали въ своитѣ родни огнища, които, следователно, сѣ икономически слаби, на тѣхъ не

дават тази привилегия. Азъ съмтамъ, че би трѣбвало да се предвиди, че всички бѣжанци, които сѣ получили имоти отъ държавата, иматъ право да изплатятъ стойността на тѣзи имоти съ облигациитѣ по номиналната имъ стойностъ, защото, както казахъ преди малко, отъ това държавата нѣма да загуби, а напротивъ ще спечели. Задълженията на всички тѣзи бѣжанци, които сѣ настанени отъ държавата, сѣ срѣдно надъ 70 хиляди лева всѣко едно. Да се смѣта, че въ тѣзи години, които сега преживяваме, едно стопанство, което е получило 20, 30, 40, най-много 50 декара земя, ще може да изплати тия 70 хиляди лева, това е илюзия. Следователно, справедливо е да се даде възможностъ на тѣзи бѣжанци да изплатятъ имотитѣ, които сѣ получили отъ държавата, съ облигации, каквито въ момента тѣ могатъ да намѣрятъ на една износна цена. Нека приравнимъ и тѣзи бѣжанци съ ония, за които държавата даде маса жертви — да плаща на Смѣсената комисиия и пр., — за да може да издействува да получатъ тѣ стойността на своитѣ имоти.

Затова азъ правя предложение къмъ последната алинея на чл. 50, следъ думитѣ: „по настоящия законъ“, да се прибавятъ следнитѣ думи: „или сѣ подучили такива по закона за заселване на бѣжанцитѣ и обезпечаване поминѣка имъ отъ 1920 г., и то независимо отъ това, дали въ послѣдствие сѣ били обсегнати съ закона за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитѣ отъ 1926 г.“. Предлагамъ още да се прибави и една нова алинея съ следното съдържание: (Чете) „Всички бѣжанци иматъ право да изплатятъ даденитѣ имъ имоти съ облигации отъ 6% държавенъ заемъ отъ 1926 г., по номиналната имъ стойностъ“. По такъвъ начинъ ние ще изравнимъ всичкитѣ бѣжанци и ще дадемъ възможностъ на държавата да прибере колкото се може повече облигации, на които тя е длъжна да плаща лихви, безъ да се знае въ края на крапцата какво ще получи тя, дали ще може да прибере дори лихвитѣ, които ще плати. Смѣтамъ, че и въ интереса на държавата, и въ интереса на справедливостта е да се приеме това предложение, което правя.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Колемъ пѣти почне да се дебатира тукъ нѣкой законопроектъ, свързанъ съ известно бедствие, което е сполетѣло страната, крайната лѣвица започва да експлоатира катастрофалнитѣ войни. И сега единъ отъ уважаемитѣ другари отъ крайната лѣвица взе думата да ни спомни „империалистическитѣ войни“, „катастрофалнитѣ войни“ — едно клише, което се повтаря всѣки день. Азъ не бихъ желалъ по всѣки законъ да влизаме въ разбирателство на това, какво бѣха катастрофалнитѣ войни и кои сѣ причинитѣ имъ. Но азъ ще трѣба да припомнимъ, че въ времето, когато ние се борихме противъ войната, отъ тѣснитѣ социалисти бѣше доведенъ тукъ Парвусъ да говори въ полза на една отъ воюващитѣ страни. Така че по-добре е да не се връщаме назадъ.

Нѣкой отъ работницитѣ: Това сѣ стари истории.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Защото сѣ стари — затуй ги напомнямъ сега!

Х. Трайковъ (раб): (Възразява)

Министър-председателъ Н. Мушановъ: А най-малко менъ можете да обвините, че съмъ билъ за катастрофалнитѣ войни.

Г. г. народни представители! Ние лѣкуваме бедствията, ние трѣба да се справимъ съ тѣхъ. Какво ще помогнемъ на ония, които страдатъ отъ бедствията, ако се гавримъ всѣки день съ тия бедствия? Това сѣ шаблонни формули на една долна — простака. Бихъ казалъ — агитация, която всѣки день се води въ Народното събрание.

Нѣкой отъ работницитѣ: А вие смѣтате ли, че ще помогнете съ това измѣнение?

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Азъ ще ви кажа какво ще помогнемъ. — Когато вчера се говорѣше за регулиране на труда, за 8-часовия работенъ день за всички, които работятъ, тия приятели (Сочи работницитѣ) отъ срамъ не можаха да взематъ думата и да кажатъ, какво прави буржоазната демокрация за защита на труда. Въ такива случаи млчатъ. А когато трѣба да се правятъ закѣчки, да се повтарятъ едни изрази, които вече се изтърѣкаха, тогава взематъ думата да правятъ панаиръ. Тукъ не е панаиръ, г-да, а е Народно събрание.

Г. г. народни представители! Целта на този законопроектъ е да се помогне още повече на бѣжанцитѣ, които — всички знаемъ — страдатъ. Какво се урежда съ този законопроектъ? — Урежда се платежитѣ да станатъ въ течение на 20 години.

С. Ивановъ (раб): (Възразява)

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Слушайте Вие, както азъ слушахъ, особено Вие, който сте много вироглави и искате съ тази вироглавостъ да вземете патентъ за борба.

Съ този законопроектъ се помага на бѣжанцитѣ. Какъ? Опредѣля се по-дълъгъ срокъ, 20 години, за да може да се наплатятъ. (Възразения отъ работницитѣ)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни)

Нѣкой отъ мнозинството: Какво се церемоните съ тѣхъ, г. председателю? Изхвърлете ги.

Нѣкой отъ работницитѣ: Това е политиката на всички буржоазни правителства.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. г. народни представители! Понеже народнитѣ представители г. Христо Трайковъ и г. Стаматъ Ивановъ постоянно прекъсватъ, предлагамъ да се изключатъ за три заседания.

К. Русиновъ (раб): (Възразява)

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Ще се научите на редъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. Ивановъ! Имате думата за обяснение.

С. Ивановъ (раб): Когато се разисква законопроектътъ за настаняване на бѣжанцитѣ, вѣсъ действително може да ви боли, защото този законопроектъ е свързанъ съ македонския въпросъ. Вие искате да закрепостите македонската емиграция. Вие искате съ тия палиативи да внушите на македонската емиграция, . . .

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Нѣмате повече думата!

С. Ивановъ (раб): . . . че ѝ помагате, а въ сѣдностъ искате да я държите подъ шовинистически бѣсъ, за да я хвърлите утре въ новата касапница. Това е вашата буржоазна политика.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители сѣ съгласни, штоо народнитѣ представители г. Стаматъ Ивановъ и г. Христо Трайковъ да бѣдатъ изключени за три заседания, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Нѣкой отъ работницитѣ: Това е една система на изключване.

Х. Трайковъ (раб): Г. председателю! Дайте ми думата за обяснение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Азъ дадохъ думата на Стаматъ Ивановъ и на Васъ.

Х. Трайковъ (раб): Азъ не съмъ чулъ. Азъ имамъ депозирано предложение. Какво значи всичко това?

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Азъ Ви поканихъ да дадете обяснение, но Вие оставихте Стаматъ Ивановъ да дава обяснение.

Х. Трайковъ (раб): Азъ чухъ, че само на него се предлага изключването. Не може така! Дайте ми думата за обяснение. Ще напустна най-после.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Азъ Ви поканихъ три пѣти.

Х. Трайковъ (раб): Азъ чухъ за изключването само на Стаматъ Ивановъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Азъ Ви дадохъ думата за обяснение.

Х. Трайковъ (раб): Следъ обяснението ще напустна.

Председателствуващ Н. Захариев: Когато Ви дадох думата за обяснение, Вие не искахте да говорите.

Х. Трайковъ (раб): Нищо подобно.

Председателствуващ Н. Захариев: Парламентът гласува. Напустнете залата.

Х. Трайковъ (раб): Дайте ми думата за обяснение, тогава ще напустна. Не е гласувано за мене, а само за Стаматъ Ивановъ. Това е истината. Защо ще се лъжем? Азъ не съмъ разбралъ, че и мене изключватъ. Азъ имамъ предложение депозирано. Може ли такова нѣщо?

Председателствуващ Н. Захариев: Моля г. г. квесторитѣ да поканятъ г. Трайковъ да напустне залата.

(Квесторитѣ И. Драгойски и Н. Гашевски отиватъ при Х. Трайковъ и го поканватъ да напустне залата)

Нѣкой отъ работниците: Вършите произволъ — вие изключихте само Стаматъ Ивановъ!

Председателствуващ Н. Захариев: Азъ предложихъ да се изключи и Христо Трайковъ.

Х. Трайковъ (раб): Не съмъ чулъ, че и мене изключвате. Иначе щѣхъ да взема думата по изключването. Дайте да се обясня.

Министъръ-председател Н. Мушановъ: Г-да! Нѣма да си играемъ — или ще напустнете, или ще Ви изхвърлимъ. Свършена работа!

Х. Трайковъ (раб): Моето изключване не е гласувано.

Председателствуващ Н. Захариев: (Силно звѣни)
(Х. Трайковъ излиза)

Нѣкой отъ работниците: Безъ предложение, безъ гласуване изключватъ!

А. Буковъ (з): Я вижъ какви голѣми защитници на парламентаризма сте!

Министъръ-председател Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Азъ бѣхъ снощи тукъ свидетелъ, когато единъ отъ представителитѣ на крайната лѣвица, г. Костовъ, говори, и ви увѣрявамъ, че само въ този Парламентъ можеше да бѣде слушанъ. Какъ вие не разбирате, че, при тази толерантностъ, вие имате длъжностъ нѣкакъ по-другояче да се отнасяте къмъ ораторитѣ, защото всѣки день печелите срещу себе си всички мѣрки, които могатъ да се взематъ? Разберете това!

Нѣкой отъ работниците: Ако зависи отъ Васъ.

Министъръ-председател Н. Мушановъ: Ще зависи отъ мене, ако нѣмате разумъ да разберете, че сте въ Парламентъ. Ако искате да работите за друга държава, ще отидете тамъ, не тукъ. Разберете добре! Най-подире вчера волноститѣ ви прелѣха чашата на търпението. Ако вие имате всѣки день дежуренъ, когото да изключваме, за да си правите реклама, ние можемъ да си направимъ по-голямъ реклама, като не оставимъ тукъ нито единъ вашъ дежуренъ да стои. Трѣбва да разберете, че нѣмаме време да си играемъ на орѣхи.

Г. Костовъ (раб): Стара пѣсенъ.

Г. Енчевъ (з): Не е стара пѣсенъ.

Министъръ-председател Н. Мушановъ: Азъ казахъ, че тоя законопроектъ е въ полза на бѣжанцитѣ.

Г. Костовъ (раб): Кандардисвайте ни.

Председателствуващ Н. Захариев: (Звѣни) Моля, г. Костовъ.

Министъръ-председател Н. Мушановъ: Вмѣсто постоянно да говоримъ защо дойдоха у насъ бѣжанцитѣ, нека вземемъ мѣрки да облекчимъ тѣхното положение, тѣхната сѣдба. А тоя законопроектъ цели тѣкмо тѣй.

Законътъ, който се гласува по-рано, не предвиждаше срокъ за погасяване на дълговетѣ. Сега опредѣля единъ 20-годишенъ срокъ, за да се даде възможностъ на бѣжанцитѣ съ по-малко срѣдства да изплатятъ своитѣ дългове.

Най-главното въ този законопроектъ е, че даваме възможностъ на бѣжанцитѣ да си изплатятъ дълговетѣ съ облигации, като държавата вземе тия облигации по тѣхната номинална стойностъ, а не по 49 и 50 л. за 100 л., колкото е тѣхната цена сега на пазара. Какъ можете вие да не обърнете внимание на това, ако сериозно искате да приказвате? Съ тоя законопроектъ се цели, вмѣсто бѣжанецътъ да продаде на пазара една облигация отъ 100 л. за 50 л. и съ полученитѣ пари да си плати дълга къмъ държавата, държавата да вземе срещу дълга му облигациитѣ по тѣхната номинална стойностъ.

Колкото се отнася до предложението на г. Илиева по чл. 49, както и до предложението му по чл. 50, които сѣ въ връзка съ дворнитѣ мѣста, дадени на бѣжанцитѣ по закона отъ 1920 г., азъ бихъ ви молилъ да отложимъ разглеждането и гласуването имъ. Ако на трето четене намѣримъ, че първото предложение е разумно и го приемемъ, ще приемемъ и второто предложение на г. Илиева по чл. 50. Ако съ второто предложение се цели да се приравнятъ къмъ бѣжанцитѣ нѣкои хора, които нѣматъ нищо общо съ бѣжанцитѣ, които засѣгаме съ този законопроектъ, азъ ще се противопоставя на това предложение. Ще проучимъ това предложение на г. Илиевъ и на трето четене може да го приемемъ.

Азъ моля сега да приемете чл. 50 тѣй, както се докладва.

Председателствуващ Н. Захариев: Постѣпили сѣ следнитѣ предложения:

Г. Илиевъ, поддържате ли предложението си?

С. Илиевъ (д. сг): Оттеглямъ го, но при уговорката, че на трето четене ще го направя.

Председателствуващ Н. Захариев: Има предложение отъ народния представителъ г. Христо Трайковъ, който предлага § 3 да добие следната редакция: (Чете) „Бѣжанцитѣ, получили отъ държавата дворни мѣста, къщи за живѣне, земи, инвентаръ и добитѣкъ, имащи годишенъ доходъ бруто до 50.000 л., се освобождаватъ отъ дълговетѣ, добити отъ оземляването. Се ползватъ, обаче, съ всички права на собственостъ върху даденитѣ имъ отъ държавата земи, дворни мѣста и пр.“

Министъръ-председател Н. Мушановъ: Кой ще ви плаща дневнитѣ, ако нѣма данѣци? (Възражения отъ работниците)

Г. Костовъ (раб): Буржоазията.

Председателствуващ Н. Захариев: Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ § 3, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): (Чете)

„§ 4. Алинея втора на чл. 51 се измѣня така:

Погашението е равномѣрно въ срокъ 20 години.

Къмъ сѣция членъ се прибавя нова, пета алинея:

Нотариалнитѣ актове се съставятъ по приложения къмъ настоящия законъ образецъ.“

Председателствуващ Н. Захариев: Които приематъ § 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): (Чете)

„§ 5. Къмъ чл. 54 се прибавя следната

Забележка: Неизплатенитѣ на срока лихви не се капитализиратъ до окончателното издѣлжаване на бѣжанцитѣ.“

Председателствуващ Н. Захариев: Които приематъ § 5, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): (Чете)

„§ 6. Чл. 55 се измѣня така:

Олихвяването на задълженията за семената, добитѣка и сѣчивата започва отъ датата на сключенитѣ договори, а плащането на лихвитѣ започва следъ изтичането на две години отъ деня на подписването на всѣки договоръ. Изплащането на дължимитѣ суми става по следния начинъ: стойността на семената се изплаща презъ третата година; стойността на добитѣка и сѣчивата — презъ четвъртата,

петата, шестата, седмата и осмата години, считано от деня на подписване съответния договор, а стойността на земята, дворните мѣста и построените от сѣдствата на заема жилища и други постройки, начина от деветата година, считано за жилища съ дворните имѣ мѣста и другите постройки от датата на акта, съ който бѣжанците сѣ приели сградите, а за земята и за дадените само дворни мѣста, без сгради, както и за дадените емигрантски и безстопански сгради и дворни мѣста — от датата на подписване от бѣжанците декларациите за въвеждане въ владение. Лихвите за земята, жилищата съ дворните имѣ мѣста, за отдѣлните дворни мѣста и други постройки, както и за дадените емигрантски и безстопански сгради и дворни мѣста за изтекло време — **начина** от датата на акта за приемане на сградите и от датата на декларациите за въвеждане въ владение — до датата на издаване нотариалните актове, ще се разпредѣлят равномерно за изплащане през следващите години след датата на сѣщите актове.

Бѣжанците, които не сѣ получили добитък и сѣчива, започват изплащането стойността на земята, дворните мѣста, къщите и другите постройки от четвъртата година, считано от деня на подписването съответните книжа.

Въ продължение на две години от датата на първия договор, подписан между държавата и бѣжанците, по силата на настоящия законъ, бѣжанците, които сѣ възползували от заема, се освобождават окончателно от плащането всички държавни такси и данъци.

Забележка. Задълженията на бѣжанците за семена, добитък и сѣчива, сроковете за изплащането на които до влизане въ сила на настоящия законъ сѣ настѣпили и просрочени, започват да се изплащат съ нови срокове от 1932 г. така: стойността на семената се изплаща през 1932 г., а стойността на добитъка и сѣчивата през 1932, 1933, 1934, 1935 и 1936 години. Закъснелите лихви за тия задължения се разпредѣлят за изплащане равномерно през сѣщите години.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Това е цѣла статия.

Министър-председател Н. Мушановъ: Има много положения, които трѣбва да се обхванатъ.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Да се разпредѣлят въ повече членове.

Министър-председател Н. Мушановъ: Всички положения сѣ взети предъ видъ.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Знае се какъ се раздаваше добитъкът и инвентарът на бѣжанците през 1923 г. и въ послѣствие през 1927 г. Добитъкът имъ се раздаде на една висока цена. Азъ ще моля г. министър-председателя да се съгласи — едно предложение ще направя на трето четене — ако е възможно, добитъкът, предъ видъ високите му тогавашни цени, сега да се преоцени.

Министър-председател Н. Мушановъ: Сега да преоцениваме?

А. Аврамовъ (з): Следъ туй бѣжанците искатъ сѣмето, дадено имъ за посѣвъ, да бѣде сѣщо така преоценено — да се намали цената му или да го върнатъ въ натура. Тогава имъ е дадено жито по 9 л. килограма, а сега е по 150 л. При днешното положение тѣ не могатъ по никой начинъ да го платятъ.

Най-сетне тѣ искатъ да имъ се намали лихвениятъ процентъ на 6%.

Ако тия тѣхни искания не могатъ да се възприематъ, бѣжанците въ нашата околия иматъ желание да напуснатъ всичко, защото не могатъ да го изплатятъ.

Това е положението. Азъ познавамъ хората, които сѣ заселили тамъ. Тѣ не могатъ да изплатятъ нищо. Ако **Вие, г. министър-председателю**, се съгласите, нека на трето четене да се справимъ съ всички тия работи.

Министър-председател Н. Мушановъ: Голѣми разсрочки имъ се даватъ — 15—20 години.

А. Аврамовъ (з): Г. министре! Отъ нѣмането не се взема нищо.

А. Циганчевъ (з): Сѣщото положение е и въ нашия край, г. министре — житото имъ е било смѣтано по 8—9 л.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Които приематъ § 6 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): Комисията добави новъ § 7: (Чете)

„§ 7. Чл. 57 се измѣня така:

„Лихвите, плащани на държавата отъ бѣжанците, ще се внасятъ въ Българската народна банка по смѣтка: „Заложени доходи по заема“, открита по силата на постановлението на Министерския съветъ отъ 7 октомври 1926 г. подъ № 79.

Сумитѣ, плащани на държавата отъ бѣжанците, като погашение на капитала срещу стойността на заемитѣ, постройки и другите доставки, ще се внасятъ въ смѣтката, отворена въ Българската народна банка подъ название: „Погашения на разходите по заема“.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Които приематъ новия § 7 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): § 7 става § 8. (Чете)

„§ 8. Новъ чл. 84. Отъ 1 януарий 1932 г. Главната дирекция за настаняване бѣжанците се преименува въ Служба за ликвидация на Главната дирекция за настаняване бѣжанците съ директоръ-ликвидаторъ, който се назначава отъ Министерския съветъ. Ликвидацията ще се извърши съгласно закона за селско-стопанско настаняване бѣжанците и директорътъ-ликвидаторъ ще има правата и задълженията на главния директоръ за настаняване бѣжанците, предвидени въ сѣщия законъ“.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Които приематъ § 7, който става § 8, тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): § 8 става § 9. (Чете)

„§ 9. Новъ чл. 85. Ликвидационната служба ще има за задача:

а) до 31 юлий 1932 г. да завърши и приключи окончателно недовършените отъ Главната дирекция за настаняване бѣжанците работи: по селско-стопанско настаняване и обзавеждане бѣжанците; водоснабдяването на бѣжанските квартали и селища; осушаването на блатата; довършване строежа на започнатите бѣжански къщи и други започнати работи.

Въ случай че останатъ недовършени отъ горните работи, за тѣхъ, чрезъ наредба, одобрена отъ Министерския съветъ по докладъ на директоръ-ликвидатора и съ съгласие на комисаря на Обществото на народитѣ, се опредѣля отъ кого и до кога ще бѣдатъ довършени.

б) следъ 31 юлий 1932 г. да продължи административните работи, свързани съ: опредѣляне задълженията на бѣжанците и въобще съ възстановяване окончателно паричните отношения между държавата и бѣжанците; издаване на бѣжанците нотариални актове за правото на собственост върху земята, дворните мѣста и къщите“.

Въ този членъ комисията заличи последната точка б.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Които приематъ § 8, който става § 9, тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): § 9 става § 10. (Чете)

„§ 10. Новъ чл. 86. Подробностите по прилагането и изпълнението на ликвидацията на Главната дирекция за настаняване бѣжанците ще се уредятъ съ съгласие на комисаря на Обществото на народитѣ чрезъ правилникъ, утвърденъ отъ Министерския съветъ по докладъ на директора-ликвидаторъ“.

Въ този членъ комисията направи следната поправка: въ четвъртия редъ думата „чрезъ“ замѣни съ думата „съ“.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Които приематъ § 9, който става § 10, тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Х. Чолаковъ (з): § 10 става § 11. (Чете)

„§ 11. Новъ чл. 87. Следъ завършване дейността на Службата за ликвидация на Главната дирекция за настаняване бѣжанците всички разходооправдателни доку-

менти по бѣжанския заемъ, счетоводнитѣ книги и архивнитѣ книжа ще се предадатъ на Дирекцията на държавнитѣ дългове“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ § 10, който става § 11, тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ разглеждане на точка 7 отъ дневния редъ: първо четене на законопроекта за прибавяне нова алинея къмъ чл. 321 отъ закона за народното просвѣщение — продължение разискванията.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Отсъствува г. министърътъ на народното просвѣщение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Понеже г. министърътъ е съгласенъ да се изпрати законопроектътъ въ комисията, ще го положи на гласуване. Които приематъ на първо четене законопроекта за прибавяне нова алинея къмъ чл. 321 отъ закона за народното просвѣщение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектътъ ще се изпрати въ комисията.

Пристъпваме къмъ разглеждане на точка 8 отъ дневния редъ: второ четене на законопроекта за измѣнение на т. т. 11 и 13 на чл. чл. 88 и 87 отъ законитѣ за градскитѣ и селскитѣ общини.

А. Кантарджиевъ (д): Не е готовъ докладътъ му.

А. Христовъ (д. сг): Комисията не се е събирала.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Разглеждането на точка 8 отъ дневния редъ се отлага.

Понеже по точка 9 отъ дневния редъ — докладъ на комисията по проверъка на изборитѣ — нѣма готовъ докладъ, отлага се.

Пристъпваме къмъ точка 10 отъ дневния редъ: докладъ на прошетарната комисия.

Има думата докладчикътъ на прошетарната комисия г. Едрю Шидерски. Ще се докладва по списъкъ I пореденъ № 200.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Жителитѣ на с. Бодрово, Борисовградско, сѣ подали молба, съ която искатъ да имъ се отстъпи държавната гора и пасището въ мѣстността „Куру-гьолъ“.

Преписката е минала презъ прошетарната комисия, била е изпратена въ Министерството на земледѣлието и въ Хасковското държавно лесничество. Следъ като сѣ направени всички проверъки, Министерството на земледѣлието я повръща въ Народното събрание съ следното писмо: (Чете) „Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти, отдѣление за горитѣ и лова, съгласно протоколното решение на горския съветъ подъ № 30 отъ 4 ноемврий н. г., основано на даденитѣ сведения и мнение на хасковския държавенъ лесничей съ рапортъ № 9.547 н. г., изказва мнение за отстъпването на държавната гора „Куру-гьолъ“ на с. Бодрово.

Приложение: цѣлата преписка. София, 13 ноемврий 1931 г.“

Съгласно мнението на Министерството на земледѣлието, прошетарната комисия се е съгласила да се отстъпятъ безплатно на жителитѣ на с. Бодрово, Борисовградска околия, държавната гора и пасището въ землището на сѣщото село, мѣстността „Куру-гьолъ“, при граници: Айданларска (Светаинска) курия „Бузалѣка“, „Чокури“, пѣтъ; „Куру-гьолъ“, „Акака“, „Колото“, „Челиевитѣ поляни“, „Свинарника“, „Къжмурлука“ и сусамски ниви, съ пространство 1.040 декари.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Кажете, каква е гората, заклеявѣла ли е, голѣма ли е. Дайте описание.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Гората е заклеявѣла и служи като пасище.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Каква е оценката ѝ?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Лесничейството е дало мнение, че гората е заклеявѣла, че може да служи като пасище на селото и че оценката ѝ може да бѣде около 500 л. на декарь.

Прошетарната комисия дава мнение да се отстъпи безплатно тая гора.

А. Буковъ (з): Какво е мнението на г. министра на земледѣлието?

Министъръ Д. Гичевъ: Мнението на министра на земледѣлието е казано въ писмото на министерството, че гората не представлява за държавата нѣкакъвъ особенъ обектъ. Понеже гората е много малка, държавата нѣма смѣтка да я стопанисва и да поддържа специаленъ горски пазачъ.

Нашето мнение е, че гората може да бѣде отстъпена на Бодровската община, но срещу заплащане.

А. Буковъ (з): Колко?

Министъръ Д. Гичевъ: Колко — това е вече въпросъ на преценка. Мнението на лесничейството е, че гората струва около 500 л. декарьтъ. Какво ще кажатъ прошетарната комисия и Народното събрание — това е тѣхна работа.

Б. Калиновъ (з): Тая гора е единъ кайракъ, почвата на която е съвършено слаба, камениста, на която нищо не може да вирѣе.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Андрей Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Касае се за единъ държавенъ имотъ. Каза се, че гората била заклеявѣла. Гората е заклеявѣла, но земята не е заклеявѣла.

Министерството на земледѣлието казва, че тоя имотъ струва по 500 л. декарьтъ. Прошетарната комисия пѣкъ е намѣрила за добре и е решила да се отстъпи гората безплатно. Това, мисля, нѣма да бѣде разумно. Азъ смѣтамъ, че може да се съгласимъ съ мнението на Министерството на земледѣлието, гората да се отстъпи на селото, но тъй, както самото министерство казва — по 500 л. декарьтъ. Азъ не зная сега какви сѣ ценитѣ, но струва ми се, че тия, които сѣ опредѣлили тази цена, не сѣ били враждебно настроени къмъ селото, на което ще се отстъпи тази земя.

Ето защо, г. г. народни представители, азъ правя следното предложение: да се отстъпи гората, тъй както е решила комисията, но да се отстъпи не безплатно, а, както казва Министерството на земледѣлието, срещу заплащане по 500 л. декарьтъ.

Б. Калиновъ (з): 500 л. за декарь за онази камениста мѣстность!

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Касае се за 2.000 декара земя, която, ако бѣде заплатена по 500 л. декарьтъ, това прави една крупна сума. Сигурно г. Ляпчевъ не познава добре какво е мѣстото и не знае, че то е кайракъ, камѣкъ. Това мѣсто вѣкове да се обработва, пакъ нѣма да даде никакъвъ доходъ. Да решимъ сега 500 л. да се платятъ за единъ декарь отъ това мѣсто, ще бѣде престѣпление.

Азъ правя предложение да се заплати декарьтъ по 200 л.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Решение за заплащане на мѣстото нѣма. Ако има такава решение за заплащане, то комисията би трѣбвало да каже по колко трѣбва да се заплати. Тукъ ние не можемъ да решимъ този въпросъ. Би следвало това прошение да се върне въ прошетарната комисия, която да направи правилна оценка.

А. Ляпчевъ (д. сг): Добре, съгласенъ съмъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Азъ ви моля да не навлизате въ този пѣтъ на подаряване държавни имоти, макаръ и на общини. Ние трѣбва да пазимъ държавнитѣ имоти.

Прошетарната комисия се е произнесла, че тази държавна гора, както каза и г. министърътъ на земледѣлието, не е зле, ако се даде на селото, което претендира за нея. Ние, обаче, трѣбва непременно да опредѣлимъ една оценка, по която да се заплати тази гора. Ако е тежко на селото да изплати наведнѣжъ стойността, ние можемъ да опредѣлимъ срокове на общината за изплащането ѝ. Това може да се направи. Може, значи, да се опредѣли една сравнително скромна оценка и да се опредѣлятъ срокове за

изплащане стойността, защото всички казват, че изведнъж е тежко на селото да изплати тази стойност.

Ето защо аз моля този въпрос да се върне на прошетарната комисия за ново проучване и там да се определи по каква цена да се заплати гората и въ какви срокове да се изплати стойността. Това ще бъде най-добре. Разбира се, прошетарната комисия за това ще поиска сведения от Министерството на земледелието и от съответните органи.

Министър Д. Гичев: Директорът на земледелската катедра, лесничият и финансовият орган ще определят една оценка.

А. Буковъ (з): Лесничият никога пък не прави правилни оценки.

Председателстващ Н. Захариев: Ще се докладва по списък III пореден № 193.

Докладчик Е. Шидерски (з): Постъпило е заявление от Боне Ваклиновъ и Серафимъ Алексовъ, от гр. Радомир, които искат да им се опрости сумата 98.646 л., заедно с лихвитъ, дължима на държавното съкровище по изпълнителния лист № 1230/1928 г. на Кюстендилския окръжен съд — глоба за нарушение закона за горитъ.

Прошетарната комисия реши да им се опрости тази глоба.

Председателстващ Н. Захариев: Които са съгласни с решението на прошетарната комисия, да се опрости на Боне Ваклиновъ и Серафимъ Алексовъ, от гр. Радомир, сумата 98.646 л., заедно с лихвитъ, дължима на държавното съкровище по изпълнителния лист № 1230/1928 г. на Кюстендилския окръжен съд, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по списък III пореден № 194.

Докладчик Е. Шидерски (з): Постъпило е заявление от Маню Колевъ Станковъ и др., от с. Кирилово, Свиленградска околия, с което молят да им се възвърнат наследствени недвижими имоти, продадени от държавата за дължими към нея данъци на сума 40379 л. и възложени върху същата, които данъци наследниците изплатили.

Прошетарната комисия, въз основа на събраните данни, реши да се възвърнат на наследниците на Колю Станковъ Гарвановъ, от с. Кирилово, Свиленградска околия, недвижимите имоти, продадени за закъснели данъци и възложени на държавата, съ определения № № 33, 36 и 38 по изпълнителни дъла № № 55, 56 и 57 на любимецко-князборисовския мирови съдия, записани в книгата за държавните имоти на стр. 26—30, под № № 544—571, понеже данъците с лихвитъ са изплатени от наследниците.

А. Ляпчевъ (д.сг): Има ли съгласие от Министерството на финансите?

Докладчик Е. Шидерски (з): Да, има.

Председателстващ Н. Захариев: Които са съгласни с решението на прошетарната комисия, да се възвърнат на наследниците на Колю Станковъ Гарвановъ, от с. Кирилово, Свиленградска околия, недвижимите имоти, продадени за закъснели данъци и възложени на държавата, съ определения № № 33, 36 и 38, по изпълнителни дъла № № 55, 56 и 57 на любимецко-князборисовския мирови съдия, записани в книгата за държавните имоти на стр. 26—30, под № № 544—571, понеже данъците с лихвитъ са изплатени от наследниците, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по списък III пореден № 195.

Докладчик Е. Шидерски (з): Харитина Т. Чолакова, от гр. София, моли да ѝ се опрости магазинаж за две пратки, които тя своевременно е отказала да получи.

Комисията, като има пред вид мнението на Министерството на финансите, е съгласна да се опрости на Харитина Т. Чолакова, от гр. София, сумата 2318 л., дължимъ магазинаж на Софийската пощенска митница по постановления № № 4355 и 6645/1928 г.

Председателстващ Н. Захариев: Които са съгласни да се опрости на Харитина Т. Чолакова, от гр. София, сумата 2318 л., дължимъ магазинаж на Софийската по-

щенска митница, по постановления № № 4355 и 6645/1928 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по списък III пореден № 196.

Докладчик Е. Шидерски (з): Ана К. Коева, от гр. София, моли да ѝ се опрости сумата 5.017 л., дължима на държавата за такса на синъ ѝ Стефанъ К. Коевъ, ученик въ Желъзнопътното училище през 1922/1923 учебна година.

Комисията, като взе пред вид всички документи, представени от просителката и мнението на Министерството на финансите, е съгласна да ѝ бъде опростена сумата 5.017 л.

Председателстващ Н. Захариев: Които са съгласни да се опрости на Ана К. Коева, от гр. София, сумата 5.017 л., с лихвата ѝ, дължима на държавата по гражданско дъло № 325/1928 г. на I софийски мирови съдия за такса на сина ѝ Стефанъ К. Коевъ, ученик въ Желъзнопътното училище през 1922/1923 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по списък III пореден № 197.

Докладчик Е. Шидерски (з): Училищното настоятелство въ с. Бабякъ, Разложка околия, моли да му се отстъпят даромъ държавни непокрити имоти, приходите от които да му послужат за издържане училището.

Министерството на земледелието и държавните имоти е дало съгласието си да се отстъпят исканите имоти.

Прошетарната комисия, като взе пред вид мнението на министерството и че въпросните парчета земя са малки, реши да се отстъпят даромъ на училищното настоятелство въ с. Бабякъ, Разложка околия, следните държавни недвижими имоти, находящи се въ землището на същото село, които да послужат за образуване фондъ за издържка на първоначалното училище въ селото, а именно:

1. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Подъ селото“, при сѣседи: рѣка, Юсеинъ М. Ходжовъ и Исмаилъ М. Кацарски.

2. Ливада от 2 декара, въ мѣстността „Подъ селото“, при сѣседи: Реджебъ Бѣлевъ, рѣка, пѣтъ и шосе.

3. Ливада от 8 декара, въ мѣстността „Подъ селото“, при сѣседи: шосе, рѣка и Юсеинъ Мустафовъ.

4. Ливада от 3 декара, въ мѣстността „Бабяшка рѣка“, при сѣседи: рѣка, Ахмедъ Чавдариновъ, Амдия Мечкарски и брѣгъ.

5. Ливада от 4 декара, въ мѣстността „Лютова махала“, при сѣседи: пѣтъ, рѣка, Асанъ Исуфовъ Юруковъ и дере.

6. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Газибарка“, при сѣседи: рѣка, Исмаилъ Исмаиловъ Юмузовъ, Амдия Ал. Дагомъвъ и Ахмедъ Асановъ Юруковъ.

7. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Подъ селото“, при сѣседи: Муса Махмудовъ Мечкарски и рѣка.

8. Ливада от 35 декара, въ мѣстността „Подъ селото“, при сѣседи: Алия М. Имамски, пѣтъ, рѣка и дере.

9. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Подъ селото“, при сѣседи: пѣтъ, рѣка, Афузъ Акия и молла Мустафа.

10. Ливада от 1-5 декара, въ мѣстността „Дагомова“, при сѣседи: Илязъ Ибр. Дагомъвъ, Яхя Ибр. Дагомъвъ, Исмаилъ Исм. Юмузовъ и Алия Исм. Юмузовъ.

11. Ливада от 2 декара, въ мѣстността „Коринтъ“, при сѣседи: Муса Ахм. Караахмедски, рѣка, Сабрия Али Дагомъвъ и Мехмедъ Ибр. Дагомъвъ.

12. Ливада от 3 декара, въ мѣстността „Подъ селото“, при сѣседи: рѣка, пѣтъ и Афузъ Акия.

13. Ливада от 0-5 декара, въ мѣстността „Врачи“, при сѣседи: пѣтъ, рѣка и Ибраимъ Мехмедовъ Кумговъ.

14. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Бабяшка рѣка“, при сѣседи: пѣтъ, рѣка и къръ.

15. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Имамско“, при сѣседи: пѣтъ, рѣка и Алия М. Имамски.

16. Ливада от 4 декара, въ мѣстността „Бабяшка рѣка“, при сѣседи: Исмаилъ Хаджийски, Джемалъ Сеирски, рѣка и пѣтъ.

17. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Черешово“ и „Имамско“, при сѣседи: рѣка, Мустафа Ахм. Кумговъ и Исуфъ М. Шишковъ.

18. Ливада от 1 декаръ, въ мѣстността „Черешово“, при сѣседи: рѣка, Сул. Ахм. Хурговъ, Исуфъ Мехм. Шишковъ.

19. Ливада от 2 декара, въ мѣстността „Черешово“, при сѣседи: рѣка, Мустафа Имамски, Муртаза Имамски и рѣка.

20. Ливада отъ 0-6 декара, въ мѣстността „Черешово“, при съсед: Сулюманъ Ахм. Фургъовъ, Ибраимъ М. Бичковъ, Муса Мехм. Загубеновъ и пѣтъ.

Р. Маджаровъ (д. сг): Тѣ сѣ малки парчета и училищното настоятелство нѣма да може да ги стопанисва.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ решението на прошетарната комисиия, да се отстъпятъ даромъ на училищното настоятелство въ с. Бабякъ, Разложка околия, държавнитѣ недвижими имоти, находящи се въ землището на сѣщото село, така, както се прочетоха отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по сѣщия списъкъ III пореденъ № 198.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Алексю Стояновъ и Петъръ Алексиевъ, отъ гр. Радомиръ, молятъ да имъ се заплатятъ причиненитѣ вреди и загуби отъ отстъпванитѣ войскови части презъ м. м. септември и октомври 1918 г.

Т. Савовъ (д): Отъ какво сѣ тѣзи вреди и загуби? Кѣщата ли имъ сѣ съборили или какво? Има ли съгласието на министра на финанситѣ?

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Андрея Ляпчевъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Г-да! Тукъ не е само единъ въпросъ, а сѣ два въпроса. Първиятъ е, че за отпускането на подобни обезщетения отъ страна на държавата нѣколко пѣти сѣ назначавани специални комисиии, които сѣ разглеждали въпроситѣ, правили сѣ оценкитѣ и чрезъ Министерството на финанситѣ сѣ се давали обезщетения, като Министерството на финанситѣ ги е вписвало въ своя бюджетъ. Въ случая почитаемота прошетарна комисиия е решила да се даде на еди-кои-си пострадали въ 1918 г. обезщетение отъ 31 хиляда и нѣщо. Почитаемота прошетарна комисиия, обаче, не ни казва коя е тая комисиия, която е направила оценката. Азъ поне не чухъ отъ доклада.

Д. Богдановъ (д): Сѣдебно обезпечение съ вещи лица.

А. Ляпчевъ (д. сг): Ама да се каже. И въ списъка не е определено.

Д. Богдановъ (д): Вашата прошетарна комисиия по сѣщия начинъ навремето отпущна помощъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Не знамъ какво ще ми приказвашъ за нашата комисиия. Азъ ви казвамъ за случая.

М. Райковски (з): Въ всѣки случай, прошетарната комисиия подробно е разгледала този въпросъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Прошетарната комисиия може да е разгледала въпроса, но азъ, като народенъ представителъ, желая да зная кой е далъ тая оценка на причиненитѣ вреди и загуби. Ето кѣде е въпросътъ. Азъ мисля, че помагамъ на държавата, когато застъпвамъ тѣзи въпроси.

М. Райковски (з): На друго мѣсто!

А. Ляпчевъ (д. сг): За Васъ може да бѣде на друго мѣсто.

М. Райковски (з): Разсипахте държавата и сега ще ѝ помагате!

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Има ли мнение на министра на финанситѣ?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Нѣма мнение на министра на финанситѣ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Оттегля се, понеже нѣма мнение на министра на финанситѣ.

Ще се докладва по сѣщия списъкъ III пореденъ № 199.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Елена Димитрова Кенанова, отъ гр. Русе, моли да ѝ се отпусне помощъ, понеже мѣжътъ ѝ заболѣлъ отъ туберкулоза и заминалъ на лѣчение, а тя останала съ 9 малолѣтни деца безъ ничия помощъ и безъ срдства за преживяване.

Прошетарната комисиия, като взе предъ видъ представенитѣ документи за материалното ѝ положение и мнението на Министерството на финанситѣ, реши да ѝ се отпусне еднократна помощъ въ размѣръ 5.000 л.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ решението на комисиията, да се отпусне на Елена Димитрова Кенанова, отъ гр. Русе, еднократна държавна помощъ въ размѣръ 5.000 л., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по сѣщия списъкъ III пореденъ № 200.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Катина Константинова, отъ с. Долна-бана, Ихтиманска околия, моли да ѝ се опрости неправилно получено добавъчно възнаграждение върху наследствена гражданско-инвалидна пенсия, понеже е бедна.

Прошетарната комисиия, като взе предъ видъ мнението на Дирекцията на държавнитѣ дългове, реши да се опрости на Катина Константинова, отъ с. Долна-бана, Ихтиманска околия, сумата 41.850 л., неправилно получено добавъчно възнаграждение, по пенсионна книжка № 1306, за наследствена гражданско-инвалидна пенсия.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Има ли мнение на министерството?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Ето мнението на Дирекцията на държавнитѣ дългове: (Чете) „Настоящото, заедно съ приложенията, се връща въ канцеларията на Народното събрание, съ съобщение, че, предъ видъ лошото материално положение на просителката, видно отъ удостоверение № 2862 отъ 25 септември 1930 г. на с. Долна-бана, и поради обстоятелството, че надвзетата сума е голѣма и погасяването ѝ отъ пенсията на сѣщата означава, щото тя да бѣде лишена отъ срдства за препитание въ продължение на 6 години, Дирекцията на държавнитѣ дългове е на мнение да се уважи молбата ѝ“.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Погрѣшно.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ решението на прошетарната комисиия, да се опрости на Катина Константинова, отъ с. Долна-бана, Ихтиманска околия, сумата 41.850 л., неправилно получено добавъчно възнаграждение, по пенсионна книжка № 1306, за наследствена гражданско-инвалидна пенсия, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по сѣщия списъкъ III пореденъ № 201.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Панайотъ Н. Пачевъ, отъ гр. Ямболъ, е далъ молба да му се опрости наложената му глоба за намѣрени въ куфара му 2.450 тевтерчета цигарени книжки.

Прошетарната комисиия, като взе предъ видъ материалното положение на просителя, реши да се опрости на Панайотъ Н. Пачевъ, военно-инвалидъ, отъ гр. Ямболъ, сумата 25.525 л., наложена му глоба съ постановление № 335/1925 г. на ямболския данъченъ началникъ.

Просителътъ, обаче, е внесълъ една частъ отъ сумата. Мнението на Финансовото министерство е: (Чете) „Връща се, заедно съ приложенията, въ канцеларията на Народното събрание, съ мнение да се опростятъ на просителя Панайотъ Н. Пачевъ, отъ гр. Ямболъ, 20.000 л. съ глоба по постановление № 335/1925 г. на ямболския данъченъ началникъ, тъй като Пачевъ е военно-инвалидъ, а освенъ това отъ запоръ върху пенсията му ще бѣждатъ събрани останалитѣ 5.325 л. отъ сѣщата глоба“. Значи мнението на Финансовото министерство е да му се опростятъ 20.000 л.

А. Циганчевъ (з): Внесена ли е останалата частъ?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Внесена е.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сѣ съгласни да се опрости на Панайотъ Н. Пачевъ, военно-инвалидъ, отъ гр. Ямболъ, сумата 20.000 л., остатъкъ отъ наложена му глоба съ постановление № 335/1925 г. на ямболския данъченъ началникъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по сѣщия списъкъ III пореденъ № 202.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Мария Д. Ошанова, отъ гр. Тръвна, моли да ѝ се опрости надвзета сума по пенсионна книжка № 1.312 за наследствена гражданско-инвалидна пенсия, понеже е бедна.

Мнението на Дирекцията на държавните дългове е: (Чете) „Настоящото, заедно съ приложенията, се връща въ канцеларията на Народното събрание съ съобщение, че поради лошото материално положение на просителката, видно от удостоверение № 3.085/1930 г. от Тръвненското общинско управление, както и поради обстоятелството, че надвзетата сума е голяма и погасяването ѝ от пенсията на сжщата означава, щото тя да бъде лишена от сръдства за препитаване въ продължение на 8 години, Дирекцията на държавните дългове е на мнение да се уважи молбата ѝ“.

Министър-председател Н. Мушановъ: Каква е сумата?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): 87.779 л.

Х. Мирски (д): Нѣма ли отговорност за тѣзи лица, които сѣ дали тѣзи пари?

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министър-председателятъ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Действително тѣзи два случая даватъ основание на човѣкъ да се позамисли малко. Да се надвземе незаконно пенсия въ размѣръ на 80.000 л., това трѣбва да е станало въ продължение на нѣколко години, на десетки години.

Ж. Маджаровъ (з): Такива случаи има много.

Министър-председател Н. Мушановъ: Именно.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Надвзета е пенсията за 3 години, отъ 1 януарий 1926 г. до 12 май 1929 г.

Министър-председател Н. Мушановъ: Азъ бихъ молилъ, ако има такива случаи, тѣ да се събератъ, да се проучи защо и по какви причини сѣ плащани незаконно тѣзи пенсии. Може незаконно да сѣ плащани пари на хора, които сѣ нѣмали право да ги получатъ, и, ако има нужда да се опростятъ, може и да се опростятъ. Но въ края на краищата тукъ не се касае до глоби, до нѣкаква извършена несправедливостъ спрямо известно лице, а имаме пари, които сѣ получени и съ които тия, които сѣ ги получили, сѣ се обогатили неправилно. Защото, ако бѣха получавали пенсия въ законния размѣръ, нѣмаше да получатъ тия суми.

Трѣбва да се изучи въпросътъ и да се види, дали трѣбва да се направи опрощение или пъкъ да се удържа надвзетата сума въ известенъ процентъ отъ пенсията. Но само затова, че въ разстояние на нѣколко години известни лица сѣ получавали пенсии въ незаконенъ размѣръ, поради което сѣ надвзели отъ своята пенсия, ние да имъ правимъ опрощавания, това ще бѣде въ вреда на пенсионния фондъ. Тѣзи опрощавания трѣбва да се прекъснатъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Още повече, че мнението на министра на финанситѣ е отъ миналата Камара.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Това нѣма значение.

Министър-председател Н. Мушановъ: Азъ бихъ желалъ председателятъ на комисията да събере тия нѣколко заявления, за да може да се вземе едно общо решение по тѣхъ. Току-що прокарахме едно заявление, сега разглеждаме второ такова заявление, а казватъ ми, че има още нѣколко.

Обаждаатъ се: Стотици сѣ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Шомъ сѣ стотици, ще моля това заявление и всички други такива заявления да се събератъ отъ председателя на прошектарната комисия, за да се обобщи този въпросъ и да видимъ причинитѣ за тая работа. Защото, да ви кажа право, азъ не мога да разбера, какъ на стотици души ще се даватъ незаконно пенсии въ продължение на 4—5 години.

Х. Мирски (д): Това е цѣла система и затуй фондътъ е изяденъ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Трѣбва да видимъ какъ стои работата, за да вземемъ едно общо решение за всички. Затуй ще моля да се оттегли туй решение.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Прошението се връща въ комисията.

И. Ангеловъ (нац. л. о): Г. председателю! Взема се решение, че се оттеглятъ всички такива прошениия, че тѣ ще се събератъ и проучатъ, защото не е само единъ случай. Това е цѣла система. По този въпросъ сѣмъ ходилъ въ пенсионното отдѣление. Направи се навремето една грѣшка, като се дадохъ нѣкому 40 хиляди, другиму 70 хиляди лева. Тѣзи пари бѣха изтеглени, а после пенсионното отдѣление разбра, че е направило грѣшка и започна да ги иска обратно. Тѣзи, които можахъ, върнаха паритѣ, а на онѣзи, които не можахъ, имъ се удържа сега отъ пенсията. А нѣкои отъ тѣхъ сѣ подали заявления за опрощаване. И затуй азъ мисля, че предложението на г. министър-председателя е много справедливо. Трѣбва, обаче, да се вземе решение въ смисълъ, да се събератъ всички такива прошениия, да се проучатъ и следъ туй да бѣдатъ внесени въ Камарата.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сѣ съгласни съ предложението на г. министър-председателя, всички просби, отнасящи се до надвзети пенсии, да се събератъ и проучатъ отъ прошектарната комисия, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Р. Маджаровъ (д. сг): Включая и това, което току-що разгледахме.

Министър-председател Н. Мушановъ: Да, и него. защото сега ми казватъ, че имало случай на надвзета пенсия 250 хиляди лева. (Оживление)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Ще се докладва по списъкъ III пореденъ № 203.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Прошение отъ Вълко Николовъ, отъ с. Аптолкъой, Карнобатска околия, който моли да му се опрости наложената му глоба въ размѣръ на 10.000 л. за нарушение на закона за данѣкъ и такса на хазартнитѣ и за развлѣчение игри.

Комисията, следъ като е имала мнението на Министерството на финанситѣ, е решила да му се опрости глобата.

Министър-председател Н. Мушановъ: Мнението на Финансовото министерство е да не се опрощава.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Ще положи на гласуване решението на комисията.

Министър-председател Н. Мушановъ: Министърътъ на финанситѣ казва да не се опрощава. Ще моля да не се опрощава.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. министърътъ на финанситѣ казва да не се опрощава.

Които сѣ съгласни съ решението на комисията, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, не се приема.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Сжщия списъкъ III пореденъ № 204. — Прошение отъ Трайко Т. Кировъ, отъ гр. София, който моли да му се опрости сумата 39.780 л., дължими на държавата за лѣкуване въ Александровската и I-степенната държавни болници на дъщеритѣ му Йорданка и Ладана и на сина му Богданъ Трайкови, които впоследствие починали.

Мнение на Министерството на финанситѣ нѣма.

Комисията е решила да му се опрости.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сѣ съгласни да се опрости на Трайко Т. Кировъ, отъ гр. София, сумата 39.780 л., дължими на държавата за лѣкуване въ Александровската и I-степенната държавни болници на дъщеритѣ му Йорданка и Ладана и на сина му Богданъ Трайкови, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Сжщия списъкъ III пореденъ № 205. — Прошение отъ Георги К. Узуновъ, Митю Цоневъ и др., отъ с. Батинъ, Бѣленска околия, които молятъ да имъ се опростятъ глоби, наложени имъ за нарушение на закона за тютюна.

Мнението на Финансовото министерство е да се опростятъ глобитѣ — на единия 8.910 л. на другия — 7.950 л.

Министър-председател Н. Мушановъ: За какво смятате глоби, при какви обстоятелства смятате наложени? Докладвайте по-подробно.

Х. Мирски (д): Мнение има за двама, а тѣ сж 8 души.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Комисията е решила следното: (Чете) „Опращават се сумитѣ отъ наложенитѣ глоби за нарушение закона за тютюна на следнитѣ лица, отъ с. Батинъ, Бѣленска околия: 1) на Георги К. Узуновъ — 10.727 л.; 2) на Митю Цоневъ — 20.093 л.; 3) на Стефанъ К. Ивановъ — 12.289 л.; 4) на Димитъръ Поповъ — 9.145 л.; 5) на Петъръ Димитровъ — 8.910 л.; 6) на Калинъ Бояджиевъ — 7.950 л.; 7) на Атанасъ Тодоровъ — 2.640 л.; 8) на Митю Т. Венковъ — 2.892 л.“

Министерството на финанситѣ дава следното мнение: (Чете) „Врѣща се въ Народното събрание сж мнение да се уважи молбата само по отношение на Петъръ Димитровъ и Калинъ Бояджиевъ, като на първия се опростятъ 8.910 л., а на втория — 7.950 л., глоби по постановленията № № 83/1928 г. и 119/1919 г. за нарушение на закона за тютюна. Молбата по отношение на останалитѣ просители да не се уважава, понеже сж състоятелни“. Това е мнението на министра на финанситѣ отъ стария кабинетъ — да се опростятъ на Петъръ Димитровъ 8.910 л. и на Калинъ Бояджиевъ 7.950 л.

Нѣкой отъ представителитѣ: А за останалитѣ?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Останалитѣ сж състоятелни.

Министър-председател Н. Мушановъ: Значи, само на двама.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата на родния представител г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Сигурно никой отъ васъ не е изпадалъ въ такова положение, да плаща глоба. Тѣй, нагледъ, не прави впечатление една наложена глоба, но който е изпиталъ върху себе си глоба, той знае какво е положението. Само за едно непретегляне на тютюнъ слагатъ голѣма глоба, каквато не бива да се слага. За 10.000 л. глоба съмъ екзекутиранъ. Напраздно дадохъ тия пари. 50—60 акта бѣха, обжалвахъ ги и сѣдѣтъ ме оправда. Така че тия глоби, които сж наложени на тия хора, азъ предлагамъ да имъ се опростятъ, защото акцизнитѣ власти чакатъ да хващатъ въ мѣтната вода риба, за да получаватъ възнаграждения.

Д. Апостоловъ (д. сг): На власт си сега. Недей говори така.

А. Аврамовъ (з): Азъ правя предложение да имъ се опростятъ тия глоби.

Х. Мирски (д): Да се гласува за всѣки поотдѣлно. Само на двамата е съгласно Финансовото министерство да имъ се опростятъ глобитѣ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Отъ доклада чухъ, че финансовиятъ министъръ е далъ мнение да се опростятъ глобитѣ само на двама души, понеже сж бедни, а на останалитѣ да не се опрощаватъ. Азъ моля така да реши и Народното събрание.

Колкото се отнася до обобщението, което направи г. Аврамовъ, ще кажа, че ние не можемъ да го приемемъ, защото това би значило да признаемъ, че глобитѣ въобще сж несправедливи и не би трѣбвало да ги предвиждаме като наказателни санкции въ съответнитѣ закони. Може да има произволи при налагане на глобитѣ, но ако не сж предвидени глоби като санкции въ законитѣ, една четвъртъ отъ законитѣ не биха се изпълнявали.

А. Аврамовъ (з): Справедлива глоба, г. министър-председателю, всѣки ще я понесе.

Министър-председател Н. Мушановъ: Знайте, че за опрощаване фискалнитѣ глоби гласувахме специаленъ законъ — така наречената малка амнистия. Въпросътъ бѣ проученъ и простихме много фискални глоби. Но това не

значи, че трѣбва сега да опростимъ и глоби, които сж наложени съ присѣди, които глоби трѣбва да бждатъ платени отъ хората, щомъ сж състоятелни. Не можемъ да излизаме извънъ мнението на Финансовото министерство, което е въ положение да изучи въпроса и да съобщи на Народното събрание кой заслужава милостъ и кой не.

Ето защо моля да се съобразите съ мнението на министра на финанситѣ да бжде опростена глобата на двамата отъ просителитѣ, а на другитѣ да не се опрощава.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Ще гласуваме решението на прошетарната комисия.

Х. Мирски (д): Не можете да гласувате изцѣло решението. Трѣбва да го раздѣлите. За едниѣ, за които е съгласно Финансовото министерство да имъ се опростятъ глобитѣ, ще гласувате, а за другитѣ нѣма да гласувате.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Министерството на финанситѣ дава мнение, но Парламентътъ не е длъженъ да възприеме това мнение.

П. Чорбаджиевъ (д): Ще се съобразимъ съ негъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Ще се съобразимъ, обаче азъ ще положа на гласуване най-напредъ решението на прошетарната комисия.

Министър-председател Н. Мушановъ: Комисията какво е решила?

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Да се опростятъ глобитѣ на всички.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Ако става споръ, азъ съмъ съгласенъ да се изпрати тая молба за ново мнение въ Финансовото министерство, защото даденото мнение може да е дадено много отдавна.

А. Ляпчевъ (д. сг): Добре, изпратете го.

Министър-председател Н. Мушановъ: Върнете молбата, за да се изучи по-добре и решете отново.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Тая молба сж оттегля.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): По сѣщия списъкъ III пореденъ № 206 — Ставри Ивановъ Киречаровъ, отъ гара Драгоманъ, моли да се опрости училищна такса на сина му Петъръ, ученикъ въ държавното сръбно земледѣлско училище въ Образцовъ-чифликъ край гр. Русе.

Министерството на земледѣлието е дало мнение да се опрости таксата.

Обаждатъ се: Въ какъвъ размѣръ е таксата?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Не е опредѣленъ размѣрътъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: И тая молба се връща въ комисията по липса на данни.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Списъкъ III пореденъ № 207. — Петъръ Ивановъ Милковъ (Комитата), отъ гр. Сливенъ, моли да му се отпусне народна пенсия за заслуга по освободителното дѣло на България.

Комисията реши да му се отпусне еднократна държавна помощ 5.000 л.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министър-председателъ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Даването на народна пенсия не е въпросъ, който така случайно да се разрешава. Народна пенсия се дава на хора, които сж заслужили, и то трѣбва да стане съ законъ. Ако започнемъ чрезъ прошетарната комисия да даваме народни пенсии, ще се явятъ много искания и кжде ще отидемъ тогава?

Нѣкой отъ мнозинството: Той е искалъ помощъ.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): 5 хиляди лева помощъ му се даватъ.

Министър-председател Н. Мушановъ: Добре, щомъ е за помощъ. Ако почнемъ така да раздаваме народни пенсии, не можемъ се отърва отъ заявления.

Председателстващ Н. Захариев: Които сж съгласни да се отпустне на Петър Ив. Милков (Комитата), отъ гр. Сливен, еднократна държавна помощ 5.000 л., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър-председател Н. Мушанов: (Към работниците) А-ха, трѣбва да е отъ вашата партия — прѣвъ пѣтъ гласуваме!

С. Димитров (раб): Старъ опълченецъ е, вземалъ е участие въ освободителната и сръбско-българската войни и сега мизерствува.

Г. Костовъ (раб): Гласуваме, защото е сиромашъ човѣкъ — отъ нашата класа.

Министър-председател Н. Мушанов: Мене ми е драго, че гласувате за такива труженици.

С. Димитровъ (раб): Той е беденъ човѣкъ.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Списъкъ III пореденъ № 208. — Крумъ К. Милевъ, отъ София, моли да му се опрости сумата 25.936 л., неправилно получено процентно увеличение върху гражданско-инвалидна пенсия по пенсионна книжка № 1.946.

Комисията оттегля това заявление.

Списъкъ III пореденъ № 209. — Яна Анастасова Георгиева, отъ с. Сремъ, Елховска околия, моли да ѝ се опрости сумата 46.200 л., наложена ѝ глоба по постановление № 33/1929 г. на елховския данъченъ началникъ.

А. Буковъ (з): Какво е мнението на Финансовото министерство?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Финансовото министерство дава мнение да ѝ се опрости. Тя е бедна вдовица отъ балканската война.

Министър-председател Н. Мушанов: По каква причина ѝ е наложена тая глоба?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): По нарушение на закона за тютюна

Министър-председател Н. Мушанов: Добре, но при какви обстоятелства?

А. Буковъ (з): Финансовото министерство е разгледало въпроса.

Министър-председател Н. Мушанов: Добре, но при доклада трѣбва да се каже по какъвъ поводъ и защо е наложена тая глоба.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Трѣбва ли да чета всичко?

Министър-председател Н. Мушанов: Не да четете, ама кратъкъ докладъ трѣбва да се направи.

А. Буковъ (з): Отъ какво произхожда глобата?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Финансовото министерство е дало мнение: (Чете) „Да се опрости на просителката Яна Анастасова Георгиева, отъ с. Сремъ, Елховска околия, глобата 46.200 л. по постановление № 33/1929 г. на елховския данъченъ началникъ, тъй като тя е бедна вдовица отъ балканската война, а освенъ това сжщата глоба ще се събере отъ втория нарушителъ, който е състоятелен.“

Елховскиятъ данъченъ началникъ е донесълъ при надписъ до Министерството на финанситѣ: (Чете) „...на тѣжителката действително е наложена глоба 46.200 л. съ постановление № 33 отъ 30 априлъ 1929 г., потвърдено отъ Ямболския скръженъ съдъ, за пренесенъ, безъ преносително свидетелство, суровъ тютюнъ на листи, реколта 1928 г., който тютюнъ е заловенъ въ дома на Колю Ангеловъ, отъ сжщото село, комисонеръ на тютюневата фирма Кършевъ & С-ие, като сжщевременно и срещу него има издадено постановление № 31/30. IV. 1929 г., на сума 46.200 л. за сжщия тютюнъ, потвърдено отъ Ямболския окръженъ съдъ.“

Въ заявлението си просителката казва: (Чете) „Като вдовица отъ балканската война, останала съ невръстни деца въ полубалканско село, съ единъ имотъ отъ 23 де-

кара и единъ сламеникъ, напоследъкъ бѣхъ принудена, за да изкарвамъ препитание на менъ и децата си, да посаждамъ тютюнъ, ужъ като по-доходно перо и култура, която напоследъкъ се засили въ нашия край. Презъ 1928 г. изкарахъ около 200 кгр. тютюнъ, който продадохъ на комисонера въ селото ни Колю Ангеловъ. Сжщиятъ единъ день, безъ да ме пита, отива и вдига тютюна ми и го отнася въ дома си, безъ да е взелъ нуждното преносително свидетелство, обр. № 11, или да събщи на кмета съ заявление, че го мѣсти въ неговия си домъ, понеже азъ живѣехъ на друго мѣсто, а тютюна си сушехъ на чуждо мѣсто. Въ този моментъ, когато е ставало размѣстването на тютюна, данъчнитѣ власти изтегляха тютюнитѣ въ селото ни и намиратъ горния тютюнъ въ дома на Колю Ангеловъ, за което му съставиха актъ, а сжщо и на менъ съставиха такъвъ и елховскиятъ данъченъ началникъ съ постановление № 33 отъ 30. IV. 1929 г. ме глоби 46.200 л., съгласно чл. 120 отъ закона за тютюна...“

Председателстващ Н. Захариев: Които сж съгласни да се опрости на Яна Анастасова Георгиева, отъ с. Сремъ, Елховска околия, сумата 46.200 л., наложена ѝ глоба за нарушение на закона за тютюна, по постановление № 33/1929 г. на елховския данъченъ началникъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по списъкъ III пореденъ № 210.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Постѣпило е заявление отъ Александъръ Ивановъ, отъ гр. Орхание, съ което моли да му се опрости наложената му глоба за нарушение на закона за данъкъ и такса на хазартнитѣ и за развлѣчение игри, понеже е беденъ. Министерството на финанситѣ дава мнение да му бѣде опростена.

А. Буковъ (з): Кои сж причинитѣ и какво е нарушението?

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Комисията реши: да се опрости на Александъръ Ивановъ, отъ гр. Орхание, сумата 15.000 л., наложена му глоба съ постановление № 24/1929 г. на орханийския данъченъ началникъ.

Председателстващ Н. Захариев: Които сж съгласни съ решението на просетарната комисия — да се опрости на Александъръ Ивановъ, отъ гр. Орхание, сумата 15.000 л., наложена му глоба съ постановление № 24/1929 г. на орханийския данъченъ началникъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по сжщия списъкъ III пореденъ № 211.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Постѣпило е прошение отъ Димитъръ Куртевъ, отъ с. Трапоклово, Сливенска околия, съ което моли да му се опрости наложената му глоба по закона за данъкъ и такса на хазартнитѣ и за развлѣчение игри.

Понеже не е искано мнението на Финансовото министерство, отъ името на комисията, оттеглямъ доклада по това прошение.

Председателстващ Н. Захариев: Ще се докладва по списъкъ IV пореденъ № 281.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Постѣпило е прошение отъ Костадинъ Ангеловъ Лопатаревъ, отъ с. Лилково, Пловдивска околия, съ което моли да му се опрости глоба и присъдено обезщетение за нарушение на закона за горитѣ.

Комисията, като взема предъ видъ мнението на Финансовото министерство и представенитѣ документи, реши: да се опрости на Костадинъ Ангеловъ Лопатаревъ, отъ с. Лилково, Пловдивска околия, сумата 16.808 л., наложена му глоба по нарушение на закона за горитѣ съ заповѣдъ № 4.210/1923 г., потвърдена отъ Пловдивския окръженъ съдъ съ присѣда № 1076 отъ 21 декемврий 1925 г.

Председателстващ Н. Захариев: Които сж съгласни съ решението на просетарната комисия — да се опрости на Костадинъ Ангеловъ Лопатаревъ, отъ с. Лилково, Пловдивска околия, сумата 16.808 л., наложена му глоба по нарушение на закона за горитѣ, съ заповѣдъ № 4.210/1923 г., потвърдена отъ Пловдивския окръженъ съдъ съ присѣда № 1.076 отъ 21 декемврий 1925 г., моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Ще се докладва по сжщия списъкъ IV пореденъ № 291.

Докладчикъ Е. Шидерски (з): Постъпила е молба отъ Михаилъ Йордановъ, отъ гр. Орѣхово, съ която моли да му се отпустне поборническо-опълченска пенсия, като участникъ въ борбитъ за освобождението на България. Комисията реши да му се отпустне една еднократна помощъ въ размѣръ на 5.000 л.

К. Лулчевъ (с. д): (Къмъ министъръ-председателя) Г. министре! Малко сж 5.000 л. Баремъ 10.000 л. да ги направимъ. Сиромашъ човѣкъ е, опълченецъ, ама заслуги.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сж съгласни съ решението на комисията, да се отпустне на Михаилъ Йордановъ, отъ гр. Орѣхово, еднократна държавна помощъ въ размѣръ на 5.000 л., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. г. народни представители! Съобщавамъ ви, че е постъпилъ отъ Министерството на финанситъ законопроектъ за пенситъ за изслужено време. (Вж. прил. Т. I, № 44) Има думата г. министъръ-председателъ.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Моля да се вдигне заседанието. Идното заседание ще бѣде утре, съ дневенъ редъ, който г. председателъ ще ви прочете.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: За утрешното заседание предлагамъ следния дневенъ редъ:

1. Трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение закона за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитъ и пр.

2. Одобрение предложението за одобрение отпущане месечно пособие на нѣкои руски ветерани, взели участие въ освободителната война.

3. Първо четене законопроекта за пенситъ за изслужено време.

4. Второ четене законопроекта за закрила земледѣлца-стопанинъ.

5. Второ четене законопроекта за измѣнение точки 11 и 13 на чл. чл. 88 и 67 отъ закона за градскитъ и селски общини.

6. Докладъ на комисията по провѣрка на изборитъ.

7. Първо четене предложението за измѣнение и допълнение на нѣкои членове отъ правилника за вътрешния редъ на обикновеното Народно събрание. (Разискване)

8. Докладъ на прошектарната комисия.

Които сж съгласни съ така прочетения дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 18 ч. 53 м.)

Подпредседателъ: **Н. ЗАХАРИЕВЪ**

Секретари: { **Д. ТОТЕВЪ**
Т. ХР. МЕЧКАРСКИ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**